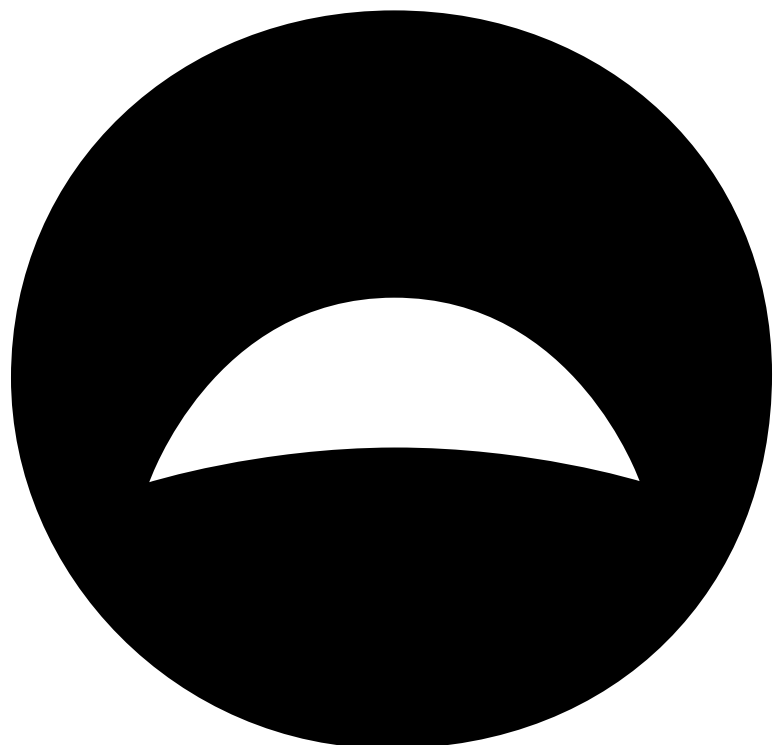
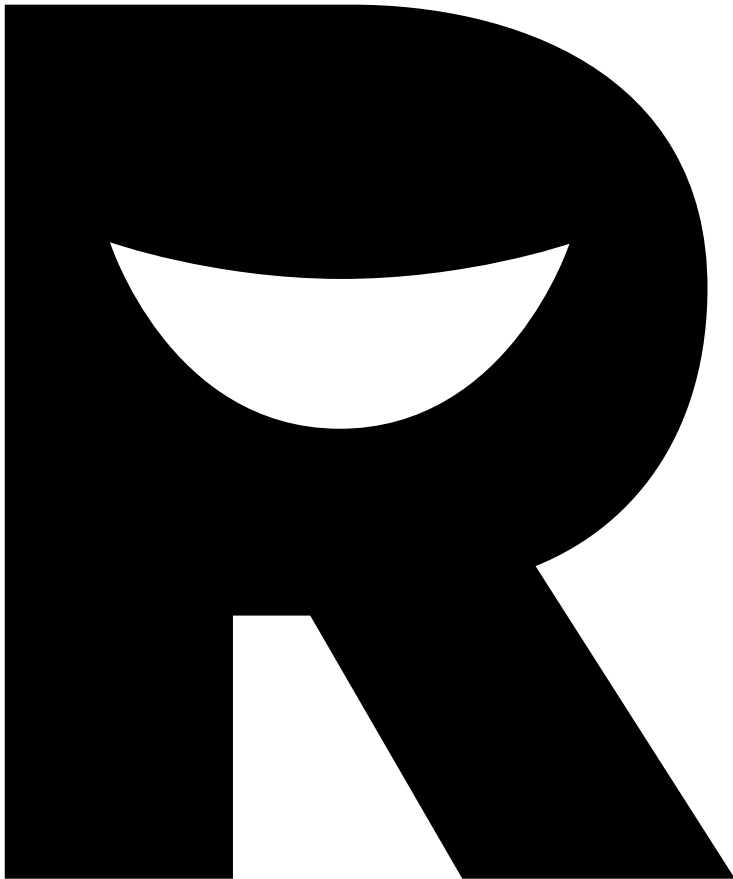

JAAARSTUKKEN 2014

25 maart 2015

Stichting Theaterproductie Rotterdam

rotheater.nl

VERANTWOORDING VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

In 2014 kwam de Raad van Toezicht zes keer in vergadering bijeen. Naast het reguliere toezicht besteedde de Raad bijzondere aandacht aan:

- Strategische verkenning Ro Theater 2014 - 2016.
- Verdere versterking van productieplanning, financiële besturing en cultureel ondernemerschap.
- Samenwerking met de Rotterdamse Schouwburg, Productiehuis Rotterdam en Wunderbaum in Theater Rotterdam, ten einde samen meerwaarde voor de stad te kunnen genereren.

Met het oog op de ontwikkeling van de samenwerking binnen Theater Rotterdam is besloten om Johan Simons per 2017 als artistiek directeur van Theater Rotterdam te benoemen.

Op 25 maart 2015 heeft de Raad van Toezicht de jaarstukken 2014 besproken en vastgesteld dat het Ro Theater er in is geslaagd om de gestelde doelen te realiseren binnen de financiële kaders, in een structureel lagere exploitatie, waarbij de artistieke kwaliteit en prestaties zo veel als mogelijk op niveau zijn gehouden.

Op grond van de gepresenteerde informatie en toelichtingen van de directie heeft de Raad het jaarverslag goedgekeurd. De jaarrekening is gecontroleerd en goedgekeurd door Deloitte Accountants B.V. Op grond hiervan verleent de Raad van Toezicht decharge aan de directie voor het gevoerde beleid.

De Raad hanteert de Code Cultural Governance als uitgangspunt van bestuurlijk handelen en heeft vastgesteld dat de salariering van de directie de WNT-norm niet overschrijdt. De toelichting hierop is opgenomen in de jaarrekening.

De Raad dankt directie en medewerkers van het Ro Theater voor hun grote inzet.

Rotterdam, 25 maart 2014
Raad van Toezicht Stichting Theaterproductie Rotterdam

De heer E.P. van Leeuwen
Voorzitter

De heer N.A. van Hussen, penningmeester
Mevrouw J. Kriens, lid
Mevrouw prof. dr. E. Hagdorn, lid
De heer M.W.J. Timmer, lid
De heer R.J. Wiegman, lid
De heer J.A.C.F. Tuytel, lid

INHOUD

JAARVERSLAG

Een intens en divers jaar	4
Brandnieuwe stukken over brandende kwesties	6
De voorstellingen	7
Overige activiteiten	9
De impact van educatie	10
Marketing & Communicatie	12
Kort nieuws	14
Tableau de la troupe	15
Partners en relaties	16

JAARREKENING

1. Prestatieverantwoording	17
1.1 Prestatieverantwoording ministerie van OCW	17
1.2 Prestatieverantwoording gemeente Rotterdam	18
2. Balans	19
3. Exploitatierkening	20
4. Toelichting	21
4.1 Grondslagen	19
4.2 Toelichting op de balans	22
4.3 Toelichting op de exploitatierkening	24
4.4 Vooruitblik 2015	25
4.5 Personeel	25
4.5.1 Ziekte verzuim 2014	26
4.5.2 Personele ontwikkelingen	25
4.5.3 WNT-norm	26
4.6 Raad van Toezicht	26

OVERIGE GEGEVENS

5.1 Voorstel statutaire bestemming van het resultaat	27
5.2 Voorstel resultaatbestemming 2014	27
5.3 Voorstel resultaatbestemming 2013	27
5.4 Gebeurtenis na balansdatum	27
5.5 Controleverklaring door de onafhankelijke accountant	28

Oprichting

De Stichting Theaterproductie Rotterdam is statutair opgericht op 16 oktober 1973 en is gevestigd in Rotterdam.

Doelstelling en activiteiten

De Stichting Theaterproductie Rotterdam heeft statutair als doel het (doen) uitbrengen van theaterproducties, het exploiteren van podia voor theaterproducties en het verrichten van al hetgeen met het voorstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

EEN INTENS EN DIVERS JAAR

Het jaar 2014 was voor het Ro Theater een uitdagend jaar. De organisatie heeft, met succes, alles op alles gezet om de ambities die in het jaarplan zijn verwoord te realiseren. De organisatie van het Ro Theater is in 2012 en 2013 efficiënt gereorganiseerd naar aanleiding van de bezuinigingen. Maar ondanks het feit dat er aanzienlijk minder mensen en middelen beschikbaar zijn, hebben we de artistieke ambities vrijwel niet aangepast. In 2014 was merkbaar dat we het uiterste vragen van de medewerkers om onze artistieke plannen uit te voeren. Daarbij was het af en toe zoeken naar de juiste balans van belasting en belastbaarheid van onze organisatie.

Wij zijn nadrukkelijk de dialoog met de stad aangegaan. De wereld komt samen in een stad als Rotterdam. Onze makers gaan telkens weer op zoek naar wat er buiten de muren van het theater gebeurt, wat er in de stad speelt. Het Ro Theater wil aansluiten bij de Rotterdamse soul, de diversiteit en experimenteerlust die zich overal in het stadsbeeld manifesteert. Wij maken theater dat kritisch, rauw, onconventioneel en relevant is. En dat slaat aan want het publiek loopt warm voor inhoudelijke verdieping. Onze theatermakers bepalen het gezicht van het Ro Theater met hun uitgesproken voorstellingen. Zij doen dat met de ondersteuning van een zeer professioneel, ervaren en gedreven team in een transparante organisatie.

Talentontwikkeling

Talentontwikkeling beschouwen wij als één van onze kerntaken. Het Ro Theater wil de volgende generatie makers faciliteren, kansen bieden en 'vlieguren' laten maken. Het Ro Theater biedt plek aan jonge theatermakers zoals Marjolijn van Heemstra. Marjolijn maakt ieder jaar een kleine zaal productie. In 2014 heeft zij de spraakmakende voorstelling *Als ik de liefde niet heb* gemaakt met een Rotterdamse priester.

Per 2015 verbindt ook Sadettin Kirmızıyüz zich aan het Ro Theater. Hij maakt de komende 4 seizoenen een voorstelling die gebaseerd is op de HBO-serie *The Wire*. Deze reeks voorstellingen zal een onmiskenbaar Rotterdams karakter krijgen.

Ook hebben wij ons ten doel gesteld, als gezelschap dat zich richt op de ontwikkeling van nieuw Nederlands repertoire, jonge toneel-schrijvers kansen te bieden. Rik van den Bos en Simon Weeda zijn hier voorbeelden van. Maar ook Marjolijn van Heemstra schrijft haar eigen teksten.

Daarnaast bieden we plek aan een nieuw Rotterdams schrijverscollectief o.l.v. Simon Weeda. Zij werken in ons huis aan hun eigen stukken en ontwikkelen met ons plannen voor gezamenlijke projecten.

Het is tevens van belang om jonge acteurs te ontmoeten en kansen te geven. Daarom volgen wij de studenten van de toneelscholen. Uitgangspunt is dat in elke productie een student-stagiaire meewerkt.

Wat betreft vormgevers: zowel bij de decor- als kostuumontwerpers worden regelmatig stagiair(e)s toegevoegd. Ook technici met ambities voor licht- en geluidontwerp krijgen bij het Ro Theater de kans zich te ontwikkelen door hen steeds meer zelfstandig te laten opereren in een productieproces en steeds meer als ontwerpers een plek te bieden.

Daarnaast bieden andere afdelingen in onze organisatie, zoals de afdeling techniek, marketing, productieleiding en educatie ieder theaterseizoen interessante en hoogwaardige stageplaatsen. Wij geven hierbij uiteraard de voorkeur aan studenten van Rotterdamse opleidingen.

Ondernemerschap

Het Ro Theater is het stadsgezelschap van Rotterdam en een van de grote repertoiregezelschappen van Nederland. Wij hebben de ambitie om de positie van ons gezelschap, zowel in onze stad als in het land, nog steviger uit te bouwen. Dat is een uitdaging. We moeten meer doen met minder budget. Om toch onze ambitie waar te kunnen maken, ontwikkelen we ons cultureel ondernemerschap. Onze bedrijfsvoering is meer dan ooit efficiënt en strak georganiseerd. We zijn ook in 2014 weer iets scherper aan de wind gaan varen.

Er is veel aandacht geweest voor het maximaliseren van inzet van mensen en middelen. Zo hebben wij de artistieke en productionele planning in een eerder stadium afgerond. Daardoor wordt het optimaal inplannen van medewerkers, met name technici en acteurs, beter mogelijk. Daarbij lopen we wel aan tegen de realiteit dat het theaterseizoen steeds korter wordt. Het is lastig om tournee voorstellingen te plannen na medio mei en voor de derde week september. Hierdoor wordt het tourneeseizoen korter en compacter. Er ontstaat daardoor piekbelasting van het team in het hoogseizoen. Doel is om minder voorstellingen te produceren maar deze voorstellingen wel vaker te spelen, zoals nu gebeurt bij de familievoorstellingen. Hierdoor brengen we kosten en opbrengsten beter in verhouding. Bij het produceren past ook de gedachte om dit 'slim' te doen door bijvoorbeeld te co-produceren. Door samen te werken kunnen we opstartkosten en investeringen delen. Op gebied van educatie blijven we ondernemend. De vele contacten met instellingen en bedrijven getuigen hiervan.

Ook een geheel nieuwe marketing-communicatiestrategie en campagne heeft een impuls gegeven aan ons cultureel ondernemerschap. Zo is in 2014 een volledig nieuwe site operationeel ge-

worden. Daarnaast kunnen we veel meer meten waardoor we de effectiviteit van onze marketingacties veel beter kunnen monitoren.

Het beter *branden* van het Ro Theater is noodzakelijk voor het aan ons kunnen binden van publiek dat wij al weten te bereiken, maar juist ook voor een kennismaking met potentieel in ons gezelschap geïnteresseerd publiek. Daarnaast is een sterke merknaam noodzakelijk om kansen te kunnen benutten in het sponsorwervingstraject. In 2014 zijn we voorzichtig begonnen een loyalty-programma te ontwikkelen dat we in 2015 gaan uitbouwen.

Levendige binnenstad

Het Ro Theater beschikt over een goed uitgeruste middenzaal en een kleine zaal. Tot op heden werd ons pand aan de William Boothlaan vooral beschouwd als werklocatie. Dit betekent dat we hier voornamelijk repeteren en producties ontwikkelen. Enkele producties worden vervolgens exclusief in onze eigen zaal gepresenteerd. In 2014 zijn we begonnen met het ruimer openstellen van ons eigen huis. We hebben geïnvesteerd in de verhuurbaarheid van ons huis. Ook hebben we de horecafunctie verder ontwikkeld. Zo is inmiddels onze vrijdagmiddagborrel openbaar geworden waardoor ook veel bedrijven van de Witte de Withstraat en collega's van andere culturele instellingen elkaar in onze foyer ontmoeten. Daarnaast wordt onze middenzaal, in het kader van de ontwikkeling van Theater Rotterdam, geprogrammeerd door de Rotterdamse Schouwburg. Hierdoor maken veel meer theaterliefhebbers kennis met ons huis.

Onderweg naar Theater Rotterdam

In 2014 zijn belangrijke stappen zijn gezet in het traject richting Theater Rotterdam. Er heeft op het niveau van de Raad van Toezicht en directies veel overleg plaatsgevonden. Maar ook op operationeel niveau is de samenwerking binnen Theater Rotterdam versterkt. Op vele gebieden. Zo zijn 13 voorstellingen in de middenzaal van ons huis geprogrammeerd in samenwerking met de Rotterdamse Schouwburg. Deze voorstellingen worden 'gedraaid' door teams die bestaan uit collega's van zowel het Ro

Theater als van de Rotterdamse Schouwburg. Maar ook op het gebied van marketing, educatie en gebouwbeheer is er veel samengewerkt, door activiteiten optimaal op elkaar af te stemmen. Ook is er kennis uitgewisseld waardoor er door alle partijen efficiënter gewerkt kon worden. Inhoudelijk heeft er afstemming plaatsgevonden doordat de partners aan de 'artistieke tafel' regelmatig met elkaar in gesprek zijn over afstemming van artistiek beleid. Ook op het gebied van de inkoop van producten en diensten wordt samengewerkt.

2014 was een jaar waarin we alle zeilen bij moesten zetten om onze doelen te kunnen behalen. Wij hebben met veel succes onze voorstellingen gemaakt en gespeeld, in de stad en in het land. We hebben radicale keuzes gemaakt m.b.t. de thema's die we willen behandelen. En we hebben een waardevolle toevoeging aan het nieuwe Nederlandse repertoire kunnen realiseren. Samen met ons team van gedreven en professionele collega's hebben wij, met veel enthousiasme, ons uiterste best gedaan om de stad Rotterdam theateervoorstellingen te bieden die zoveel mogelijk stadsgenoten raken, schuren en aan het denken zetten.

Resultaat en prestaties

In het boekjaar 2014 realiseerde het Ro Theater 8 nieuwe producties, 2 nieuwe co-producties en 7 hernemingen van producties. We realiseerden 262 uitvoeringen (begroot waren er 222) en 60.488 bezoeken (begroot waren 57.725 bezoeken). Het Ro Theater voldoet daarmee ruim aan de prestatie eisen.

Het financieel resultaat vóór aanwending van het bestemmingsfonds OCW 2009-2012 bedraagt € 41.869 positief. Het positief resultaat is gevolg van ondernemersschap, zowel op kosten als op opbrengsten. De eigen inkomstennorm stijgt in 2014 naar 31,1%.

Alize Zandwijk
Artistiek directeur

Erik Pals
Algemeen directeur

25 maart 2015
Namens de directie,

Erik Pals

BRANDNIEUWE STUKKEN OVER BRANDENDE KWESTIES

Het Ro Theater stond ook in 2014 garant voor nieuw repertoire over grote maatschappelijke verhalen. Theater waarin het politieke persoonlijk wordt gemaakt. Waarin vragen worden gesteld over de wereld van nu. Waarin de actualiteit het brandpunt is. Onze regisseurs Alize Zandwijk, Pieter Kramer en Marjolijn van Heemstra zijn eigenzinnig, zoeken op geheel eigen wijze naar een directe reflectie op de ons omringende wereld en naar steeds nieuwe theatrale uitdagingen. Ontwapenend theater dat steeds nieuwe belangwekkende vragen opwekt.

Zo regisseerde Alize Zandwijk het derde deel van het vierluik "Bloed van de beloften" van Wajdi Mouawad: **Bossen**. De stukken van deze Libanees Canadese schrijver leggen de pijnpunten van onze geschiedenis bloot. Van grote vragen over afkomst, en de wonden die een oorlog slaat. Over verantwoordelijkheid en bewustwording. In **Bossen** volgden we de zoektocht van een jong Canadees meisje naar haar afkomst. Als in een Arabische vertelling rolden we met haar van het ene verhaal in het andere. En met haar ontdekten we dat afkomst niet alleen loopt via de lijn van het bloed, maar ook via de band van vriendschap en belofte. Een bloedstollend mooi en spannend stuk met de cast die ook de twee andere stukken van het vierluik speelde. Terwijl **Bossen** werd gerepeteerd, speelde de cast 's avonds het tweede deel, het immens succesvolle **Branden** dat Zandwijk in 2010 regisseerde. Opnieuw riep deze voorstelling bij het publiek diepe ontroering op. Ondertussen reisde de remake van de zeer succesvolle familievoorstelling **Lang en Gelukkig** door het land. Het publiek kwam in grote getalen. De traditionele familievoorstellingen staan steeds weer garant voor een groot en breed publiek.

De jonge geëngageerde maker Marjolijn van Heemstra maakte haar tweede voorstelling bij het Ro Theater. Haar plan was een voorstelling te maken over de vraag wie of wat is goed of fout in een periode van oorlog en daarna. Tot Van Heemstra in contact kwam met de Rotterdamse priester Remy Jacobs die in zijn jeugd in Limburg is misbruikt. Marjolijn is een theatermaker die vragen wil stellen bij de wereld van nu, die de vinger wil leggen op de zere plekken van onze maatschappij, bij de macht van de grote instituten. Ze wist het gezelschap ervan te overtuigen dat ze deze voorstelling met Jacobs nu móest maken vanwege het belang van het onderwerp. In samenspraak met de priester ontwikkelde ze een voorstelling die in het hele land grote indruk maakte. Vanwege de openheid, de kwetsbaarheid, maar ook de verontwaardiging en de woede over een wereld waarin dit soort zaken blijven voorkomen en steeds weer worden toegedekt. De voorstelling was niet alleen een enorm succes bij het theaterpubliek, maar ook bij mensen die niet of nauwelijks naar het theater gaan maar zich door het onderwerp voelden aangesproken. Deze succesvolle voorstelling staat op de long list van het Nederlands Theater Festival.

Alize Zandwijk maakte de afgelopen jaren twee voorstellingen met en over stadsbewoners van Rotterdam: **Moeders** en **Heimwee**. Museum Rotterdam vroeg het Ro Theater deze twee voorstellingen te spelen in Las Palmas, waar museum Rotterdam zijn intrek nam. Beide voorstellingen waren wederom een enorm publiekssucces. De verhalen komen direct uit de Rotterdamse samenleving, verhalen die Zandwijk heeft weten op te tillen tot voorstellingen met een grote theatrale en emotionele zeggingskracht. Voor het Ro Theater zijn deze voorstellingen van groot belang vanwege de lokale verhalen met een grote universele betekenis.

Vanuit de vraag waarom wij ons eigenlijk nog nauwelijks verzetten tegen de heersende orde vroeg Alize Zandwijk toneelschrijver Rob de Graaf een toneeltekst te schrijven. Zo ontstond **Vuurvrouwen**, een stuk over twee vrouwen die zich hebben verzet tegen onderdrukking en wat zij zagen als onrecht: Jeanne d'Arc en Ulrike Meinhof. Twee vrouwen die het onrecht van hun tijd niet konden verdragen en dat uiteindelijk met de dood moesten bekopen. De Graaf schreef zijn stuk vanuit de vraag: hoever mag je gaan voor je idealen? De voorstelling riep bij het publiek veel inhoudelijke discussie op. Waarom gaan wij de straat niet meer op? Waar is onze bevlogenheid gebleven? Het publiek dat naar de voorstelling kwam was getroffen en enthousiast.

Jack Wouterse speelde ondertussen een succesvolle reprise van de voorstelling **SLAAF**, over de man die totaal is vastgedraaid in zijn eigen verslaving.

Voor het eerst werd in het Ro Theater een lunchvoorstelling gemaakt en gespeeld. Yahya Gaier regisseerde zichzelf en Jack Wouterse in **Samurai**, een ontroerend en volledig absurd stuk van Dea Loher.

Pieter Kramer sloot het jaar af met wederom een doldwaze, inventieve, groteske en ontroerende familievoorstelling: **De Zere Neus van Bergerac** (gebaseerd op Cyrano de Bergerac). Kramer weet als geen ander zeer uiteenlopende generaties te beroeren. Soms lachen ze samen, soms begrijpt de een iets wat de ander nog niet kan begrijpen en andersom. Hoe dan ook: de voorstellingen zijn altijd een gegarandeerd succes.

Nieuwe stukken werden geschreven, werelden werden geopend, emoties geraakt, gesprekken gevoerd, vragen gesteld, over de stad over de wereld met nieuwe perspectieven en veel vragen.

DE VOORSTELLINGEN

Lang en Gelukkig (reprise)

Pieter Kramer maakte deze succesvolle voorstelling in 2007 met zijn vaste team. Het was de eerste in een serie familievoorstellingen die allemaal insloegen als een bom bij opa's en oma's, ouders en (klein)kinderen. Bekende verhalen door elkaar gehusseld en anders verteld volgens het Engelse pantomime principe. Herkenning, emotie en verrassing. De reprise van *Lang en Gelukkig*, waarin Assepoester en Roodkapje en Klein Duimpje langswandelen in een wereld die we denken te kennen, maar die net even anders is dan we dachten, was nog succesvoller als de eerste versie in 2007.

Moeders en Heimwee in Museum Rotterdam (opnieuw gemaakt voor locatie)

Alize Zandwijk regisseerde in 2008 de voorstelling *Moeders* met verhalen van Rotterdamse vrouwen met een zeer uiteenlopende culturele achtergrond over bevallingen, rouwen maar ook over eten en het belang daarvan. De vrouwen kookten in een grote keuken een maaltijd voor het publiek en vertelden ondertussen hun verhalen, ze zongen en dansten en openden hun hart.

Deze voorstelling was zowel in Rotterdam als (inter)nationaal een enorm succes. En aantal jaar later maakte Zandwijk vanuit een zelfde principe *Heimwee*: Rotterdammers met hun oorsprong over de hele wereld nemen het publiek mee in hun heimwee naar de wereld die alleen nog in hun dromen bestaat. Ook dit was een voorstelling die ons in de ziel van het diverse Rotterdam lieten kijken en het publiek altijd meesleepte in herkenning en emotie. De vraag van Museum Rotterdam om deze voorstellingen op locatie te spelen, werd door het Ro Theater meteen omarmd. Het was

niet altijd makkelijk om de voorstellingen ingekort te spelen op een locatie die niet voor theater bedoeld was, maar de publieksreacties maakten alles goed.

Bossen, derde deel van het vierluik *Bloed van de Beloften*

Zandwijk zoekt in haar werk steeds het raakvlak met het hart van Rotterdam, met de wereld waarin we nu leven. Het is voor haar van het grootste belang om in een stad als Rotterdam voorstellingen te maken die zich verhouden tot de veelkleurigheid van de stad. Tot de geschiedenis. Tot wie we zijn met elkaar. In *Bossen*, het vervolg op het succesvolle *Branden*, volgde het publiek de zoektocht naar identiteit. Een reis door de krochten van de Westerse geschiedenis van de afgelopen honderdvijftig jaar. Een sprookjesachtig detectiveverhaal met een labyrint aan verhalen en mogelijkheden. Zandwijk voegt aan de indrukwekkende constructie en gedachten-wereld haar eigen beeldtaal toe; een mengeling van emotie en verbeeldingskracht.

Branden (reprise)

Het eerste deel dat Alize Zandwijk regisseerde uit het vierluik van Wajdi Mouawad over identiteit, oorlog en bloedbanden. *Branden* laat oorlog zien als een zinloze keten van wraak en vergelding, maar maakt tegelijkertijd voelbaar dat je er altijd voor kunt kiezen om je menselijk te gedragen.

Branden speelde voor het eerst in 2010 en maakte zowel nationaal als internationaal grote indruk. Vanwege de diepe indruk die het stuk achterlaat, de grote verbeeldingskracht van Zandwijk, en het indrukwekkende spel van onder meer Fania Sorel. De voorstelling speelde op het Nederlands Theater Festival en Fania Sorel werd genomineerd voor de Theo D'Or.

Samurai (lunchvoorstelling)

Om een nieuw en ander publiek te bereiken werd voor het eerst een lunchvoorstelling gemaakt en gespeeld in het Ro Theater. Yahya Gaier regisseerde en speelde samen met Jack Wouterse dit bizarre en ontroerende stuk van Dea Loher. Gaier en Jack Wouterse speelden de voorstelling samen als een bizarre, fantasievolle en aandoenlijke slapstick door aan de tekst een hele wereld van beweging toe te voegen. De bezoekers konden voor de voorstelling een lunch nuttigen in de foyer van ons eigen theater. **Samurai** trok ook volle schuren op Oerol.

Als ik de liefde niet heb

Het verhaal van de priester die in zijn jeugd is misbruikt maar ondanks blijft zoeken naar vergeving en niet naar wraak, wist theatermaker Marjolijn van Heemstra direct te raken. Zij zag het belang in van dit verhaal op dit moment in de tijd waarin grote instituten voortdurend met van alles wat niet deugt lijken weg te komen. Van Heemstra ontwikkelde in samenspraak met priester Remy Jacobs een indrukwekkende tekst, die in de vorm van een mis het misbruik een plek geeft in het verhaal van de kerk. Maar ondanks wat hem is aangedaan, zoekt de misbruikte priester naar liefde in plaats van wraak. De voorstelling was een enorm publiekssucces. Van Heemstra weet als geen ander het publiek mee te nemen in haar verontwaardiging, haar ontroering en verbijstering, en het gevoel te ontwikkelen dat we wel degelijk met zijn allen verantwoordelijk zijn voor wat er gebeurt in de wereld, en daar ook iets aan kunnen veranderen. Haar voorstellingen zijn van groot belang vanwege de politiek maatschappelijke impact.

Vuurvrouwen

Waarom gaat niemand meer de straat op? Waarom laten we ons alles maar welgevalen? Is het ooit anders geweest? En hoe en waarom? Vanuit deze vragen kwam Alize Zandwijk terecht bij twee vrouwen die zich in hun eigen tijd hebben verzet tegen wat zij zagen als onrecht: Jeanne d'Arc en Ulrike Meinhof. Ze gaf Rob de Graaf opdracht een toneelstuk te schrijven over de laatste dagen in gevangenschap van deze twee vrouwen. De vraag over verzet zag Ulrike Meinhof ooit beantwoord in het leven van Jeanne d'Arc. Een deel van het publiek had genoeg aan de wereld van Ulrike Meinhof en haar strijdmakers, een ander deel van het publiek voelde de absolute meerwaarde van het betrekken van het verhaal van Jeanne d'Arc. De voorstelling riep heel veel inhoudelijke discussie op, maar het is ons helaas niet gelukt het grote publiek tot deze voorstelling te verleiden.

SLAAF (reprise)

Jack Wouterse was terug in de theaters met zijn indrukwekkende solo over diepe en niet te onderdrukken verslavingen en de gevolgen daarvan. Het stuk is ontstaan uit een ontmoeting tussen Jack Wouterse en schrijver Oscar van Woensel, die beiden uit ervaring de verschrikkingen van een verslaving kennen. **SLAAF** is de niet te stoppen gedachtestroom van een man die gevangen zit in zijn zucht naar eten, naar drugs, naar woorden, naar houvast, naar rust... Een lawine van gedachten, emoties en verlangens nemen het publiek mee naar het hart van de verslaving. De voorstelling raakte zowel het theaterpubliek als verslaafden en hun omgeving.

OVERIGE ACTIVITEITEN

De Droom van Rotterdam

Wat aanvankelijk bedoeld was als maandelijks stadsplatform met gasten en onderwerpen uit onze voorstellingen en uit de stad, werd om praktische en financiële redenen vooralsnog een eenmalig initiatief. Hoe graag wij ook naast de voorstellingen een maandelijks cultureel interessant programma voor Rotterdam willen brengen, bleken ons in 2014 de mensen en middelen hiertoe te ontbreken. Maar *De Droom van Rotterdam* blijft een ambitie. De eerste aflevering had als thema idealisme en werd georganiseerd samen met Enviu. Honderd bejaarden en kinderen zongen een speciaal geschreven en gecomponeerd lied (*De Droom van Jong en Oud*). Verschillende gasten spraken over idealisme en samenleven in Rotterdam (van ondernemer Stef van Dongen tot politicus Nourdin El Ouali).

Theater na de Dam 4 mei

In heel Nederland vindt jaarlijks op 4 mei in verschillende steden in Nederland Theater na de Dam plaats. Gezelschappen spelen een voorstelling of lezen een tekst die direct of indirect de Tweede Wereldoorlog betreft.

Gijs Naber en Herman Gilis lezen de tekst van de voorstelling *LEGER*, waarin een getraumatiseerde veteraan een heftig emotionele ontmoeting heeft met de vader van zijn omgekomen kameraad. Voorafgaand aan de lezing sprak schrijver Rik van den Bos met acteur Herman Gilis over diens diepe fascinatie voor de Tweede Wereldoorlog en zijn verregaande identificatie met de jonge soldaten die erop uit werden gestuurd om Europa te bevrijden.

Theater Rotterdam #Akte

Met *Yowsah Yowsah Yowsah* presenteerde Theater Rotterdam voor de derde keer het resultaat van een gezamenlijk werkproces. Drie keer per jaar maakt Theater Rotterdam zijn gezamenlijke missie voelbaar en tastbaar. Dit keer lag het initiatief bij Productiehuis Rotterdam, een avond over bekentenissen, geheimen en de gevolgen daarvan.

De Derde Dinsdag

Een gezamenlijk culturele live show waarin Rotterdamse kunstinstellingen laten zien en horen wat zij de komende periode brengen en de achtergrond daarvan. Het Ro Theater is een van de mede initiators van dit programma dat aandacht schenkt aan de achtergronden van kunst en cultuur en de bezoekers verleidt tot het bezoeken van die kunst.

De Zere Neus van Bergerac

Een wereld van feeën en trollen die hun invloed laten gelden op het tragische verhaal van *Cyrano de Bergerac*. Ook deze komische, hilarische maar ontroerende voorstelling van Pieter Kramer was wederom een enorm publiekssucces. Verklodingsen en verwisselingen, filosofische vragen naast verrassende grappen. Kramer weet met zijn team jong en oud te beroeren en bekende verhalen opnieuw en anders te laten ervaren. De Ro Theater familievoorstelling is een traditie en vaak een eerste toneelervaring voor kinderen en een fantastische belevenis, ook voor hun ouders en grootouders.

Das Leben auf der Praça Roosevelt (reprise, co-productie met Theater Bremen)

Ontroerende, humoristische, bizarre voorstelling die Alize Zandwijk in Bremen regisseerde met onder meer Fania Sorel en Beppe Costa. Het stuk van Dea Loher laat personages zien die op een plein in São Paulo leven en sterven. Personages met een noodlottig leven, die zich allemaal willen bevrijden van hun verdriet en hun eenzaamheid. Het leven in een grote stad dat in Brazilië niet anders is dan hier. De voorstelling had zijn première in 2013, maar blijft op het repertoire staan en speelde ook in 2014 een aantal keer.

Garry Davis

Marjolijn van Heemstra werd uitgenodigd om haar voorstelling *Garry Davis* op theaterfestivals in Duitsland, Zwitserland en België te spelen. Ook heeft zij op uitnodiging van het ministerie van Buitenlandse Zaken een besloten voorstelling gespeeld voor collega's van het ministerie.

DE IMPACT VAN EDUCATIE

“Wat een geweldige dag hebben onze leerlingen vorige week gehad. De workshop was erg goed en leuk! En de voorstelling was super!! Zo leuk voor jong en oud. Dat vind ik echt heel knap. Ik heb vreselijk gelachen maar was ook ontroerd op sommige momenten. Complimenten!!!” Esther Knol – Stedelijk Lyceum Zutphen over De Zere Neus van Bergerac

Ro Theater Educatie

Educatie zien wij als een van onze kerntaken. Ons doel is kinderen en jongeren op inspirerende en energieke wijze kunst en cultuur te laten beleven. Wij investeren in de creatieve en innovatieve burgers van de toekomst. Onze activiteiten zijn een verdieping van de theaterervaring. We streven naar vergroting van het publieksbereik. Educatie is het lef om onderscheidend te zijn, in te spelen op actuele ontwikkelingen en nieuwe bruggen te bouwen tussen publiek en voorstelling.

Met een ervaren team van drie vaste medewerkers, vier cultuurcoaches en een groep van 15 freelance theaterdocenten ontwikkelen we bij iedere voorstelling een passende activiteit en spelen we in op specifieke vragen die leven in het onderwijs, in de stad Rotterdam of bij andere instellingen, organisaties en bedrijven. Wij zoeken constant naar de balans tussen vraaggericht en aanbodgericht werken, tussen korte, eenmalige activiteiten en langlopende, intensieve trajecten.

In 2014 ontmoette Ro Theater Educatie opnieuw een recordaantal deelnemers tijdens de vele educatieve programma's: 15.065 deelnemers aan 694 activiteiten.

Kunsteducatie

De prioriteit van Ro Theater Educatie ligt bij het ontwikkelen van activiteiten die aansluiten bij het niveau en karakter van de doelgroep en de juiste opmaat vormen voor een voorstellingsbezoek. Het hoeft niet ingewikkeld te zijn om nieuw (jong) publiek te verleiden om theaterliefhebber te worden. Kortstondige, intensieve activiteiten in combinatie met het theaterbezoek kunnen de vonk al doen overslaan.

Waar we met Bossen diverse theaterklassen in Rotterdam van passende spelworkshops hebben voorzien, gingen bezoekers na afloop van *Als ik de liefde niet heb* in gesprek met Remy Jacobs en Marjolijn van Heemstra, werden honderden mensen aan het denken gezet door de theatrale inleiding bij *Vuurvrouwen* en streden tientallen schoolklassen om de langste neus tijdens de theaterworkshops bij *De Zere Neus van Bergerac*. Dat jongeren een belangrijke publieksgroep vormen voor het gezelschap wordt ieder jaar onderstreept door de speciale jongerenpremière. Het oorverdovende applaus van de ruim 600 jongeren die, in galakleding, aanwezig waren bij *De Zere Neus van Bergerac* was een kroon op het werk van de theaterdocenten die al deze jongeren hebben ontmoet tijdens de theaterworkshops.

Cultuuronderwijs

Naast de activiteiten die gekoppeld zijn aan de voorstellingen van het Ro Theater, maken we ook bewust een beweging naar de scholen toe. De Algemene Theater Workshop beantwoordt al jaren aan een grote vraag vanuit het onderwijs naar een laagdrempelige, energieke en enthousiasmerende kennismaking met theater.

Met een aantal scholen onderhoudt Ro Theater Educatie een nauwe band. Het Minkema College (Woerden), CSG Calvijn (Barendrecht) en het Develstein College (Zwijndrecht) zijn scholen die ervoor kiezen om jaarlijks terug te komen voor onze educatieve programma's en meerdere activiteiten van het Ro Theater op te nemen in het onderwijscurriculum. Zo groeien de leerlingen tijdens hun schoolcarrière toe naar het volwassen repertoire. Aan het einde van ieder seizoen wordt de samenwerking geëvalueerd en wordt in overleg een nieuw programma samengesteld voor het volgende schooljaar.

Al sinds 2009 bestaat op vier Rotterdamse Scholen een meerjarig samenwerkingstraject dat is opgezet vanuit de Combinatiefunctie. Cultuurcoaches werken vanuit het gezelschap een dag per week op scholen waar cultuurparticipatie niet heel vanzelfsprekend is. Via diverse actieve en receptieve lesprogramma's verdiepen de leerlingen zich in theater als kunstvorm en werken ze aan de ontwikkeling van creatieve en sociale vaardigheden. De producties van het Ro Theater zijn een inspiratiebron bij het uitvoeren van de vernieuwende lesprogramma's, maar zijn niet het uitgangspunt. Wij zien het als een belangrijke taak om een bijdrage te leveren aan de creatieve ontwikkeling en het culturele zelfbewustzijn van leerlingen en in te spelen op specifieke behoeften van iedere school. Juist nu, omdat onze toekomstige samenleving steeds meer zal vragen om innovatieve werknemers. In 2014 is bekend gemaakt dat de toekomst van de financiering van deze functie onzeker is. Het Ro Theater en de samenwerkende scholen willen zich graag hard maken om ook na 2017 deze functie te behouden en de structurele samenwerking met scholen te bewaken.

Talentontwikkeling voor jongeren

In het voorjaar vond voor de derde keer een #Aktie plaats in samenwerking met de partners van Theater Rotterdam. Twaalf jonge talenten volgden masterclasses van Alize Zandwijk (Ro Theater), Walter Bart (Wunderbaum) en Copycats (Productiehuis Rotterdam) en presenteerden in april twee keer een theatrale performance in de Kleine Zaal van de Rotterdamse Schouwburg. Sinds seizoen 2014-2015 is het voor jongeren tevens mogelijk een langer traject te volgen en zich breed te oriënteren op een mogelijke toekomst in het theatervak. In twaalf weekenden zagen de geselecteerde jongeren diverse voorstellingen, ontmoetten ze regisseurs, acteurs, studenten van diverse kunstvakopleidingen en volgden ze masterclasses. Het traject is een volgende stap in de manier waarop Theater Rotterdam zich inzet om jong talent te ontmoeten en aan zich te binden. Daarnaast leveren de partners een bijdrage aan het creëren van een interessant vestigingsklimaat voor toekomstige vakgenoten.

Jongeren die deelnemen aan de #Aktie of aan het Talent Traject worden zorgvuldig geselecteerd en vormen na het traject met elkaar TRoep; een jongerengroep die elkaar inspireert en uitdaagt om theater te gaan zien en te maken. Een redactie van TRoepjongeren zet zich in om bijzondere activiteiten te ontwikkelen en anderen uit te nodigen om mee naar het theater te gaan. Het zijn ambassadeurs die bij Theater Rotterdam horen en regelmatig over de vloer komen.

Verbindingen

Educatie gaat verder dan het aantrekken van (nieuwe) publieks-groepen. Educatie kan verbindingen leggen tussen scholen en culturele instellingen, tussen professionals en amateurs en tussen verschillende kunstdisciplines.

Sinds 2011 brengt het Ro Theater amateurspelers en professionals dichterbij elkaar tijdens de In Dialoog-avonden waar uitwisseling van kennis en inspiratie centraal staat. Een project dat navolging heeft gevonden in Rotterdam bij MAAS Theater/Dans, Rotterdams Wijktheater en Dansateliers. In 2014 organiseerde Theater Netwerk Rotterdam i.s.m. het Ro Theater een festival waarbij amateurs onder begeleiding van acteurs, regisseurs, vormgevers, dramaturgen en technici van het gezelschap hun eigen voorstelling presenteerden. Eigenwijze, ontroerende en hilarische interpretaties, geïnspireerd op Ro-voorstellingen, waren te zien tijdens het twee dagen durende In Dialoog Festival.¹

Ro Theater Educatie kiest voor innovatie en ontwikkelt activiteiten die inspirerend en inhoudelijk zijn. Wij zijn een gewilde partner in

vernieuwende samenwerkingen met andere instellingen en het onderwijs. Op het gebied van educatie is het Ro Theater daardoor een koploper in het culturele veld. In 2014 werkten we samen met de Rotterdamse tentoonstellingsruimte TENT aan een workshop rond het werk van beeldend kunstenaar Anne Wenzel. De deelnemers werden na een rondleiding meegenomen in een auditieve beleving, die uiteindelijk uitmondde in een groepsperformance. Een unieke ervaring voor veel leerlingen en hun docenten, waarbij het beste van drie werelden (theater, dans en beeldende kunst) bij elkaar kwam. Ook met Museum Boijmans Van Beuningen organiseren we regelmatig dit soort projectmatige cross-overs naast de samenwerking binnen de Culturele Dag Rotterdam (andere partners: Scapino Ballet Rotterdam en Rotterdams Philharmonisch Orkest). Een dagje cultuursnuiven in de Maasstad om kennis te maken met vier belangrijke kunst disciplines is voor veel scholen heel aantrekkelijk. De samenwerking met de SKVR werd in 2014 naar een hoger plan getild in een project waarbij jonge talenten tussen de 11-14 jaar 8 zaterdagen werkten aan een presentatie in het Ro Theater.

Visie

In een snel veranderende samenleving is het van groot belang op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen, te vertrouwen op bewezen kwaliteiten en tegelijkertijd de ogen open te houden voor vernieuwing en verandering. Ro Theater Educatie neemt deel aan diverse werkgroepen om de waargenomen kansen en mogelijkheden voor innovatie ook om te zetten in concrete stappen. Zo heeft de afdeling het initiatief genomen om met het KCR een werkgroep in te richten om scholen, bedrijven en culturele instellingen bijeen te brengen en gezamenlijk een programma te ontwikkelen waarin de toekomst van jongeren centraal staat. Daarnaast was het Ro Theater samen met het Nationale Toneel kartrekker in het overleg tussen de BIS-gezelschappen om een pro-actieve bijdrage te leveren aan het politieke debat in aanloop naar de cultuurplanperiode 2017-2020. We houden niet alleen de landelijke ontwikkelingen in het oog, maar kijken ook buiten de grenzen. Na een inspirerende kennismaking en een bezoek aan een conferentie over educatie in Sheffield is het Ro Theater toegetreden tot het internationale netwerk THEATRON. Een platform voor gezelschappen en theaters om kennis en ervaring uit te wisselen en samen te werken op het gebied van publieksbinding.

In 2014 ging Ro Theater Educatie de samenwerking aan met de opleiding Kunst- en Cultuurwetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam om niet alleen onderzoek te doen naar de effecten van de voorstellingsworkshops op de theaterbeleving van jongeren, maar ook naar het effect van langdurige samenwerkingen met scholen op de beeldvorming over het gezelschap. Uit deze onderzoeken kwam onder meer naar voren dat de voorbereidende workshops zorgden voor meer kijkplezier, meer concentratie en een algemeen positiever oordeel over de voorstelling.²

Wij investeren in de kwaliteit van de activiteiten. Of het nu gaat om voorstellingsworkshops in het Ro Theater of een langdurige verbinding met een school in de regio; we blijven continu in gesprek met onze contactdocenten, partners en medewerkers om de activiteiten te evalueren en te monitoren. Zo garanderen we activiteiten die zo goed mogelijk aansluiten op het niveau en de specifieke behoeften van de doelgroep.

1. Dit festival is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Fonds voor Cultuurparticipatie in de regeling Jij maakt het mee. <http://www.jijmaaktmetmee.nl/aanvraag/dialog-producties>

2. Randwijk, R. (2014): 'Theatereducatie onder de loep. Een onderzoek naar het mogelijke effect van een educatieve workshop op het waarnemen en begrijpen van een theateervoorstelling.' Erasmus Universiteit Rotterdam.

MARKETING & COMMUNICATIE

Een marketingafdeling met specialisten

De medewerkers van de afdeling Marketing & Communicatie hebben zich in 2014 verder gespecialiseerd. Zij hebben, naast brede ervaring met voorstellingsmarketing, hun kennis binnen de eigen specialisaties zoals perscontacten, content marketing en advertising uitgebouwd. In 2015 wordt dit voortgezet door de medewerkers verder op te leiden. Bovendien wordt de afdeling uitgebreid met een medewerker customer relations, zodat de marketingmidelen doelgroepgericht en daarmee efficiënter worden ingezet.

Helder communiceren

De marketing- en communicatiestrategie van het Ro Theater heeft in 2014 een belangrijke ontwikkeling doorgemaakt. Samen met communicatiebureau IN10 en grafisch vormgever 75B werd een nieuwe huisstijl ontwikkeld. Gedurende 2014 is de nieuwe communicatiestijl ontwikkeld tot een volwassen en Rotterdamse manier van communiceren. Het gebruik van een vast lettertype, eenduidig beeldgebruik, de inzet van frisse voorstellingskleuren en een sterk logo zorgen voor herkenbaarheid zonder dat de voorstellingen tot een eenheidsworst versmelten. De familievoorstelling vormt hier een natuurlijke uitzondering op, omdat de beleving van deze voorstelling binnen een vaste huisstijl minder makkelijk tot zijn recht kan komen.

Voorstellingen komen tot leven

De duidelijke en herkenbare communicatiestijl werd samen met internetontwikkelaar Burst vertaald in een nieuwe website met een aansprekende online omgeving waarin de beleving van voorstellingen voorop staat. Grote foto's, trailers, video's van achter de schermen en geluidsfragmenten brengen de voorstellingen tot leven.

Met de verouderde website nam het website-verkeer af tot 170.533 bezoeken. De introductie van de nieuwe website in augustus 2014 keerde de trend.

Het internetverkeer groeide in het vierde kwartaal met 86% ten opzichte van het voorgaande vierde kwartaal. Het aantal unieke bezoekers groeide zelfs met 91% in dezelfde periode. Door de toegenomen aantrekkelijkheid van de website en de online beleving van de voorstellingen nam het aantal bezoekers dat meer dan één pagina bezoek toe tot 48% ten opzichte van 44% in 2013. Het conversiepercentage steeg van 45% in 2013 naar 60% in 2014. In het vierde kwartaal van 2014 steeg de conversie zelfs naar ruim 72% met een waarde van €60.983,50. De overzichtelijkheid van de nieuwe website zorgt bovendien voor een snellere conversie. Bezoekers hadden in 2014 nog maar 5,34 pagina's nodig om te converteren in plaats van de 7,58 pagina's in 2013. De op de website gerichte voorstellingscampagnes zorgen bovendien voor een stijging in het herhaalbezoek.

Tezamen met de drie Rotterdamse partners (IN10, 75B en Burst) blijkt het Ro Theater met trots terug op dit organisatorisch, financieel en publicitair goed verlopen proces.

Rechtstreekse communicatie

De introductie van de nieuwe website ging gepaard met een nieuw vormgegeven nieuwsbrief. Voor de verzending is gekozen voor het gebruik van Mailchimp, waardoor campagnes beter kunnen worden geëvalueerd en bijgesteld. De nieuwsbriefstrategie is verder aangescherpt. Hierbij staat het verleiden van een website-bezoek door middel van duidelijke korte boodschappen met aansprekend beeldmateriaal centraal. De eerste resultaten zijn zeer positief: nieuwsbrieven worden steeds vaker geopend, lezers klikten vaker door naar de website en zij deden ook vaker een aankoop. Naar aanleiding van de op te zetten doelgroepenstrategie zal de nieuwsbrief in 2015 gesegmenteerd worden ingezet waardoor de effectiviteit verder zal toenemen.

Interactie met bezoekers groeit

Het contact met (potentiële) bezoekers via de social media is verder gegroeid. De fanbase op Facebook groeide met 239% naar 9.967 volgers. Het aantal volgers op Twitter groeide met 67% tot 6.029. Duidelijke keuzes voor de inzet van Twitter en Facebook werpen hun vruchten af. Twitter blijkt vooral geschikt voor het vergaren van publieksreacties, het profileren van samenwerkingen en versterken van het beleidsmatige imago. Facebook geeft daarentegen steeds meer mogelijkheden tot interacties met bezoekers. Foto's, video's en verhalen werden veelvuldig gedeeld, geliked en van commentaar voorzien. Het aantal interacties via Facebook steeg met 266% ten opzichte van 2013 tot 71.016 acties. Bovendien stellen steeds meer bezoekers vragen via Facebook en deze worden wanneer mogelijk per ommegaande beantwoord. Het directe bereik van de berichten op Facebook steeg met 325% tot 136.099 contactmomenten. De conversie vanaf Facebook steeg ook, maar is nog niet voldoende. Hier ligt voor 2015 een mooie uitdaging.

Het Ro Theater weer volop in de media

In 2014 werd in totaal 955 maal aandacht gegeven aan het Ro Theater en haar voorstellingen. De schriftelijke publicaties met een totale oplage van 43.728.024 stuks hadden een advertentiewaarde van een kleine vier miljoen euro. De aandacht op online media en op radio en tv is hierbij niet meegenomen. Door de herneming van *Lang en Gelukkig* is het aantal publicaties lager dan in voorgaande jaren. De voorstelling *Vuurvrouwen* trok wel een record aan voorpubliciteit.

Evaluëren om campagnes te verbeteren

Het succes van de voorstellingen en de daarvoor gebruikte marketingstrategieën worden uitgebreid geëvalueerd. Hierbij wordt statistische informatie zoals bezoekerstellingen, publieksinkomsten en websiteverkeer aangevuld met informatie uit publieksonderzoeken, informatie van de tourneetheaters en reacties van pers en publiek. Ook de marketingkosten worden bij iedere productie uitgebreid tegen het licht gehouden. De publieksonderzoeken maken vanaf 2015 structureel onderdeel uit van de evaluaties.

Experimenteren via nieuwe kanalen

Bij vrijwel iedere voorstelling is een deel van het marketingbudget beschikbaar om te experimenteren met nieuwe mediakanalen. Na experimenten maakt adverteren via Google Adwords, Facebook en gerichtonline.nl onderdeel uit van de standaard in te zetten marketingmiddelen. De matige resultaten na experimenten met online adverteren bij NRC, Volkskrant en Trouw bevestigen het inzicht dat iedere voorstelling zijn eigen marketingkanalen behoeft. Zo is voor de familievoorstellingen een aantal websites gericht op jongeren en kinderen zeer effectief gebleken. In de toekomst zullen andere opties worden verkend waarbij ook buiten de gebaande wegen wordt gezocht naar passende zichtbaarheid op straat en in (doelgroepgerichte) media. Daarom is voor 2015 een aparte reserve in het marketingbudget opgenomen om experimenten te faciliteren en om succesvolle voorstellingen extra te profileren.

Samenwerking is de sleutel tot succes

Het Ro Theater zoekt steeds vaker de samenwerking op ten behoeve van de promotie van voorstellingen. De tourneetheaters zijn de belangrijkste schakel tussen het gezelschap en het publiek buiten Rotterdam. Zij worden vaker en structureler geïnformeerd over voorstellingen. Het gevoel van betrokkenheid bij de totstandkoming van de voorstellingen en de campagnemiddelen zorgt ervoor dat de voorstellingen duidelijker op het netvlies van de tientallen marketeers in het land staan. Daarnaast worden opmerkingen van theaters opgenomen in de evaluaties en verwerkt in toekomstige campagnes.

Met samenwerkingen binnen Rotterdam bereikt het Ro Theater nieuwe doelgroepen. Bijvoorbeeld door het programmeren van voorstellingen in Museum Rotterdam, structurele deelname aan De Derde Dinsdag en gezamenlijke acties met Witte de With, center for contemporary art. Daarnaast tippen we regelmatig voorstellingen van andere gezelschappen in ruil voor het tippen van onze voorstellingen via hun kanalen.

De samenwerking binnen Theater Rotterdam krijgt steeds meer vorm. De wederzijdse promotie van voorstellingen en de gezamenlijke profilering van de programmering van de Rotterdamse Schouwburg in de zaal van het Ro Theater zal in 2015 verder worden uitgewerkt.

Een solide thuisbasis in Rotterdam en de succesvolle familietraditie

De jaarlijkse familievoorstelling is een niet te missen traditie voor het Ro Theater én haar bezoekers. Het aantal bezoekers aan deze voorstellingen blijft groeien. Na een forse stijging in 2013 steeg de verkoop in 2014 nog eens met 12% tot 39.110 bezoekers. De voorstellingen voor de grote zaal presteerden met gemiddeld 418 bezoekers per voorstelling 14% beter dan in het jaarplan geprognoseerd. De herneming van *Lang en Gelukkig* en de premièreweek van *De Zere Neus van Bergerac* dragen dit succes. *Vuurvrouwen* wist het grote publiek helaas niet te bereiken.

De producties voor de kleine- en middenzalen werden goed ontvangen. *Branden* werd wederom goed bezocht en de zalen van *Bossen* waren met 132 bezoekers per voorstelling goed gevuld. Het aansprekende thema van *Als ik de liefde niet heb* zorgde zes maal voor uitverkochte zalen. De combinatie van lunch en voorstelling bleek bij *Samurai* een succes. Gemiddeld ontvingen de kleine en midden zalen 113 bezoekers per voorstelling.

De thuisbasis Rotterdam blijft zorgen voor ruim 41% van de binnenlandse bezoekers.

KORT NIEUWS

Grote donatie van publiek *Als ik de liefde niet heb* voor Fonds Slachtofferhulp

Marjolijn van Heemstra en Remy Jacobs brachten een indrukwekkend toneelstuk over seksueel misbruik binnen de Katholieke Kerk. Na de voorstelling, die de vorm had van een mis, werd gecollec-teerd voor het Fonds Slachtofferhulp. Geïnspireerd door de voor-stelling gaf het publiek gul. Het totaal bedrag van € 5.184,20 werd na afloop van de laatste voorstelling overhandigd aan het Fonds Slachtofferhulp. De donatie wordt gebruikt bij het opzetten van een landelijk dekkend netwerk van Centra Seksueel Geweld.

Kaartopbrengst *Branden* voor New Dutch Connections

Door de thematiek van de voorstelling en het feit dat een groot deel van de cast zijn of haar geboorteland ontvlucht is door oorlog, besloten de acteurs van *Branden* en het Ro Theater om de volledige kaartopbrengst van de laatste voorstelling te schenken aan de Stichting New Dutch Connections. Deze stichting ontfermt zich over Nieuwe Nederlanders en legt verbindingen tussen deze Nieuwe Nederlanders en Betrokken Burgers met als doel onverschilligheid over en angst voor een multiculturele en multireligieuze samenleving weg te nemen, echte betrokkenheid te stimuleren en te faciliteren bij het leven en de kansen van de 'vreemde ander'. De voorstelling was helemaal uitverkocht en daarmee kwam de teller op € 3.600,00 te staan.

Prijswinnend jong talent

Marjolijn van Heemstra maakt indruk in 2014. Zij wordt met Garry Davis genomineerd voor het Vlaams Theaterfestival 2014, waar de voorstelling in september ook te zien was. De voorstelling *Als ik de liefde niet heb* van Marjolijn van Heemstra en Remy Jacobs maakt kans om geselecteerd te worden voor de Officiële Juryselectie van hét Theater Festival 2015. De voorstelling *Hemelse luchten 1: Jeremia* van Marjolijn van Heemstra en Sadettin Kırmızıyüz werd geselecteerd door het Nederlands Theaterfestival 2014. Het gezelschap Berg&Bos, waar Rik van den Bos (schrijver bij het Ro Theater van o.a. *LEGER* en *Vreugdetranen drogen snel*) deel vanuit maakt, is genomineerd voor De BNG Nieuwe Theatermaker Prijs 2014 met de voorstelling *Drive-in*.

Familievoorstelling wint weer Musical Award

In 2013 won *Woef Side Story* maar liefst vijf Musical Awards. In 2014 viel de jaarlijkse familietraditie weer in de prijzen. *Lang en Gelukkig* werd driemaal genomineerd voor de Musical Awards. Sylvia Poorta werd genomineerd voor de Beste Vrouwelijke Bijrol in een kleine musical en Niek Kortekaas voor Beste Vormgeving. Gijs Naber nam uiteindelijk de Musical Award voor de Beste Mannelijke Bijrol in een kleine musical mee naar huis.

Meer prijzen voor Gijs Naber

Acteur Gijs Naber won naast de Musical Award voor Beste Mannelijke Bijrol in *Lang en Gelukkig*, een Gouden Kalf voor zijn rol in de film *Aanmodderfakker*. De film won in totaal 4 Gouden Kalveren, waaronder die van Beste Film. Gijs werd daarnaast genomineerd voor de Gouden Televizier-Ring met de Nederlandse hitserie *Penoza* waarin hij een rol speelt.

Bovendien...

...won schrijfster Eva Jansen Manenschijn de ITs Ro Theater Award voor haar tekst *On all fours*, uitgereikt tijdens het ITs Festival Amsterdam voor beste nieuwe toneeltekst.

...werd actrice Alejandra Theus (bij het Ro Theater te zien bij *Bossen* en *CODE 010*) genomineerd voor de prestigieuze Theo d'Or 2014 voor meest indrukwekkende vrouwelijke, dragende rol als Amelia in de voorstelling *Wreed en Teder* van Toneelschuurproducties.

...won actrice Nastaran Razawi Khorasani (bij het Ro Theater te zien bij *Bossen* en *Branden*) de Gouden Krekel 2014 voor meest indrukwekkende podiumprestatie voor haar rol in *CASH* van con-collega's MAAS Theater/Dans.

...werd het gezelschap YoungGangsters, waar Marius Mensink (bij het Ro Theater te zien in *De Zere Neus van Bergerac*) deel vanuit maakt, genomineerd voor De BNG Nieuwe Theatermaker Prijs 2014 met de voorstelling *The New Rambo Generation*.

TABLEAU DE LA TROUPE

Raad van Toezicht

Lorike Hagdorn, Nick van Hussen (penningmeester), Jantine Kriens, Ed van Leeuwen (voorzitter), Mark Timmer, Jasper Tuytel, Rob Wiegman

Artistiek directeur

Alize Zandwijk

Algemeen directeur

Erik Pals

Regisseurs

Jetse Batelaan, Jeroen De Man (eindregie), Yahya Gaier, Marjolijn van Heemstra, Pieter Kramer, Alize Zandwijk

Acteurs / actrices

Sara Banner, Niek Bos, Erdem Cavlak (stage), Beppe Costa, Nasrdin Dchar, Goele Derick, Jeroen Dekkers (stage), Erwin Dörr (stage), Emely Duarte, Arjan Ederveen, Oleg Fateev, Yahya Gaier, Edita Ghukasiyan, Herman Gilis, Marianne Greweldinger, Miquê Hamden, Roland Haufe, Marjolijn van Heemstra, Nimo Hoddoon, Rik Hoogendoorn, Remy Jacobs, Miquel de Jong, Wart Kamps, Alex Klaasen, Edwige Leblay, Hans Leendertse, Betty Liewes, Hannah van Lunteren, Marius Mensink, Dennis Mendez Contreras, Eline Mohunlol-Jaharia, Mahnaz Morrowatian, Gijs Naber, Nicky Odumegwu, Ellen Pieters, Sylvia Poorta, Nastaran Razawi Khorasani, Bright Richards, Ana Sanches, Esther Scheldwacht, Diana Selepanova, Clara Sies-Frank, John Silvin, Fania Sorel, Maartje Teussink, Alejandra Theus, Geoffrey Thompson, George Tobal, Dick van den Toorn, Rose Marie Trumpet, Andy Van Kerschaver (stage), Remko Vrijdag, Paulien Wolvekamp, Jack Wouterse, Katherine Youssefi

Muzikanten

Beppe Costa, Oleg Fateev, Maartje Teussink

Dansers

Miquel de Jong

Auteurs

Don Duyns, Arjan Ederveen, Rob de Graaf, Marjolijn van Heemstra, Remy Jacobs, Alex Klaasen, Ted van Lieshout, Dea Loher, Wajdi Mouawad, Oscar van Woensel

Vertalers / bewerkers

Tom Kleijn, Liet Lenshoek

Decorontwerp

Lidwien van Kempen, Niek Kortekaas, Arjen

de Leeuw, Thomas Rupert, John Thijssen, Roos Veenkamp, Jari van Winsen (stage), Nelleke Zandwijk

Lichtontwerp

Axel Dijkers, Claus den Hartog, Marc Heinz, Mark Van Denesse

Kostuumontwerp

Erik Bosman, Inge Büscher, Sabine Snijders

Poppen

Ineke van Duivenvoorde, Marjan van Geene

Ontwerp kap en grime

Cynthia van der Linden, Leo Maliepaard

Compositie en geluidsontwerp

Beppe Costa, Oleg Fateev, Roald van Oosten, Raymund van Santen, Maartje Teussink

Choreografie

Jean-Louis Barning, Marie-Claire Goemans, Klaus Jürgens, Francine van der Kamp (stage), Merel Driessen, Suzanne Gilein, Miquel de Jong, Jeroen Lopes Cardozo (gevechten)

Artistiek advies

Jakop Ahlbom, Eva Jansen Manenschijn, Tobias Kokkelmans, Nathan Vecht

Dramaturgie

Tobias Kokkelmans, Liet Lenshoek (coördinator), Jeroen van Wijhe (stage)

Aristiek bureau

Saskia Heerkens (coördinator), Liet Lenshoek (dramaturg), Eva Jansen Manenschijn, Floris Visser

Regieassistentie

Keri Folkerts (stage), Eva Jansen Manenschijn, Karin Netten, Els Rastelli

Productie

Yinling Chan (stage), Ad van Mierlo (hoofd), Ferida Yildiz, Yoka van Zuijlen

Techniek

Wim Bechtold, Bas Berendsen, Wim Bos (stage), Miquel le Comte (stage), Axel Dijkers, Arjen Fortuin, Sidney van Geest, Julius Geleijnse, Maurits Goossens, Yvo Greweldinger (facilitair coördinator), Tristan Franken (stage), Margreet van der Helm, Frank Hermans, Andi Krijgsman, Maurice Leentvaar, Hein van Leeuwen, Peter Leeuwenburgh, Dylan Nederlof (stage), Bas Standaard, John Thijssen (hoofd), Paul van der Zouwe

Rekwisieten

Jacqueline Goos (stage), Roos Veenkamp

Kap / grime

Liselotte Bredero, Kelly Debbe (stage), Roos van Hees (stage), Cynthia van der Linden (coördinatie), Leo Maliepaard, Wieteke Norderkorn (stage), Hanneke van Roon, Amber Schiphorst

Kostuumatelier

Isabel Blokland, Ineke Blinde, Erik Bosman, Loek van Cruchten, Gerda Knuivers, Karin van der Leeuw (coördinatie), Jacqueline de Maat, Roos Mikx, Annerieke Peek (stage), Roy Verschuren

Marketing & Communicatie

Winfred van den Bor (hoofd), Denise Beekman, Lola van Duijl, Catelien van der Hoeven, Ruben Israel, Sjoerd Joosen, Mohamed Kalai (stage), Ivar Schutte, Lou-lou Sorries (stage), Rachael van der Stam (stage)

Educatie

Milou Adjanga (stage), Marieke Dijkwel, Elles Leferink, Rutger Punt, Sara Rensema, Lin Roosen (stage), Marlou Stolk, Patrick van der Weijde (hoofd)

Theaterdocenten

Milou Adjanga, Eke van Berge Henegouwen, Anneclaar Ferguson, Elles Leferink, Ana Lozica, Miriam Luijten, Wanda Meeuws, Caty Palmen, Sara Rensema, Romy Rockx, Fely de Swart, Fleur van Vegchel, Angela Verkuijlen, Eva Visser, Remco Went

Troep (jongerenambassadeurs)

Cas Bastiaans, Nabil Bekal, Gina Beuk, Erdem Cavlak, Nizar El Manouzi, Sanne van de Ende, Charlotte Ha, Piet Kooij, Iris Korll, Dagmar Meijvogel, Britt van Niedek, Merel Ouwehand, Asmara Pelgrim, Laura Peters, Bas van Prooijen, Koen Verheijden, Misha Verschoor, Janiek Vreeken, Nikki Watzeels, Myron Wouts, Kim Zeevalk

Bedrijfsvoering

Milou Adjanga, Marie Civikov, Kara Duifhuizen, Remco Holtzer (hoofd), Fabian Kleinbloesem, Marloes Lankhaar, Martina Mackay, Sara Rensema, Stanny Ruigrok, Winfred Voordendag (hoofd), Marianne Wander, Anke Wirken, Michel Witte

PARTNERS EN RELATIES

Theater Rotterdam

Acteursgroep Wunderbaum, Productiehuis Rotterdam, Rotterdamse Schouwburg

Rotterdamse Partners

24 uur Cultuur, 75b, Annemara Verslaggeving, Atelier Sjoerd Didden, Bibliotheek Rotterdam, Bilderberg Parkhotel Rotterdam, Bob Goedewaagen, Burst, CVD Marktplaats Vrijwillige Zorg, Codarts, Cultuurbuur, De Doelen, Decoratelier Vorm & Decor, Gemeente Rotterdam - Dienst Sport en Cultuur, Gemeente Rotterdam - Commissie JOCS, Gers!, Goethe Instituut Rotterdam, Henk van der Horst, Het Nieuwe Werk, Hofplein Rotterdam, IN10, JongRRKC, Kunstblock, Luxor Theater, Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam, MAAS td, Maritiem Museum, Museum Boijmans Van Beuningen, Museum Rotterdam, Ondernemersvereniging Witte de With Kwartier, Oogziekenhuis Rotterdam, Operadagen Rotterdam, PI Rotterdam, Poetry Circle 010, Radio Rijnmond, Remko Rijkema, René Castelijns, Rotary Club Rotterdam Nieuwe Dag, Rotterdampas, Rotterdam Marketing, Rotterdam Partners, Rotterdam Philharmonisch Orkest, Rotterdams Uitburo, Rotterdamse Kringen, Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur (RRKC), RTV Rijnmond, Scapino Ballet Rotterdam, Showroom MAMA, SKVR, Stichting bij Corrie, Stichting Kinderopvang Kralingen, TENT, Theater Educatie Rotterdam, Theater Netwerk Rotterdam, Theatercollectief Delirium, TheaterOVER, V2_, Wereld van de Witte de With Kwartier (WWWK), Witte de With - Center for Contemporary Art, Wonderlandtheater, WORM, Wijnstok & Spruit

Nationale partners

Cultuurnetwerk, DutchCulture, Fonds Cultuurparticipatie, Fonds Podiumkunsten, Het Nationale Toneel, Impresariaat WallisFinkers, Ka-ching Mercandising, Kunsten '92, Leo van Velzen, Loopbaanfonds Theater (LBFT), Marc van Bree / Kemna Casting, Ministerie van OCW, Ministerie van Veiligheid en Justitie, Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten (NAPK), New Dutch Connections, Oerol Festival, Royal Promotions, Slaaf de Film BV, Sociaal Fonds Theater (SFT), Sociaal Fonds Podiumkunsten (SFPK), Stichting Musicalawards, Theater Artemis, THE-D Films, Vereniging voor Podiumtechnologie (VPT), VSB Fonds

Internationale partners

Cultureel Centrum Hasselt, Dampfzentrale, Deutsches Theater, Monty Kulturfactorij, Oldenburgisches Staatstheater, Sächsische Staatstheater Dresden, Theater Bremen

Theaters

Agnietenhof, Castellum, Chassé Theater, Cultuurcentrum Griffioen, De Goudse Schouwburg, De Harmonie, De Meerpaal, De Meervaart, Grand Theatre, Hanzehof, Het Park, Junushoff, Keizer Karel Podia, Koninklijke Schouwburg, Las Palmas 2, Leidse Schouwburg, Odeon De Spiegel, Parkstad Limburg Theaters, Parktheater, Posthuis theater, Rabotheater, Rijswijkse Schouwburg, ROC Friese Poort, Rotterdamse Schouwburg, Schouwburg Almere, Schouwburg Amphion, Schouwburg Amstelveen, Schouwburg Arnhem / Muis Sacrum, Schouwburg de Kring, Schouwburg De Lawei, Schouwburg Deventer, Stadsschouwburg Amsterdam, Stadsschouwburg Groningen, Stadsschouwburg Haarlem, Stadsschouwburg Nijmegen, Stadsschouwburg Utrecht, Stadsschouwburg Velsen, Stadstheater Zoetermeer, Studio de Bakkerij, Theater aan de Parade, Theater aan de Schie, Theater aan het Spui, Theater aan het Vrijthof, Theater Bouwkunde, Theater de Flint, Theater de Lampegiet, Theater de Lawei, Theater de Lieve Vrouw, Theater de Lievekamp, Theater de Stoep, Theater de Storm, Theater de Vest, Theater de Veste, Theater Frascati, Theater Heerlen, Theater Ins Blau, Theater Kikker, Theater Markant, Theater Orpheus, Theater Sneek, Theater 't Speelhuis, Theaters Tilburg, Toneelschuur, Verkadefabriek, Wilminktheater, Zaantheater, ZININ Theater

Primair en voortgezet onderwijs

Accent Praktijk Onderwijs Hoogvliet, Ashram College, Atlas Copernicus College, Bonaventura College, Bonifatius College, Calvijn Vreewijk, Christelijk Gymnasium Utrecht, Christelijk Lyceum Apeldoorn, Comenius College Leeuwarden, CS Lyceum de Hoven, CSG Calvijn 't Groene Hart, CSG Spieringshoek, Dalton Lyceum, De Blijberg, De Margriet De Waerdenborch, Develstein College, Dr. Moller College, Emmaus College, Erasmiaans Gymnasium, Gemini College, Grafisch Lyceum Rotterdam, Grotius College, GSR, Havo voor Muziek en Dans, Helinium, IJssel College, IMC Weekendschool, ISW College, Jan Tinbergen College, Laurens College, Lucia Petrus Mavo, Lyceum Ypenburg, MBO Artiest, Melanchton College, Minkema Colle-

ge, Nieuwe Park Rozenburgschool, OBS De Swetten, Open Schoolgemeenschap Bijlmer, OSG Hugo de Groot ISR, OSG Sevenwolden, Pantarijn, Penta College Scala Rietvelden, Piter Jelles De Dyk, Pontes Goese Lyceum, Prinsentuin Halsteren, Reconvalencenten School, Ring van Putten, Roelof van Echten College, RSG 't Rijks, Schavenlant, St. Montfort, Stedelijk College Eindhoven, Stedelijk Dalton Lyceum, Stedelijk Gymnasium Leiden, Stedelijk Gymnasium Schiedam, Theater Havo VWO, Thorbecke Creative, Thorbecke VO, Van Maerlant Lyceum, Willem de Zwijger College, Wolfert van Borselen

Hoger beroeps onderwijs en wetenschappelijk onderwijs

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten - De Theaterschool, ArtEZ Hogeschool - Docent Theater, Codarts, Erasmus Universiteit Rotterdam, Haagse Hogeschool, Hoger Onderwijs voor Ouderen (HOVO), Hogeschool Arnhem, Hogeschool Nijmegen, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, Kult Studentenplatform, PABO Hogeschool Rotterdam, PABO Thomas More Hogeschool, Universiteit Utrecht, Willem de Kooning Academie

Leveranciers

ABN Amro Bank, ADP, A-Modo, Ampco / Flashlight, ANWB Zakelijk, Backstage Amsterdam, Bazar wereld eethuis, Bink Beveiliging, Brandweer-opleidingsinstituut-Modern, CCV, ComputerPlan, Decoratelier Vorm & Decor, Deloitte accountants, Euromail, Exact Software Nederland, FP Ruys, Gulpener, Happy Hair Rotterdam, Imtrans, ING Bank, Initial, Kouveld, KPN, Kryolan NL, Lödige Industries, Office Depot, Partena, PGGM, Podiumcadeaukaart, PostNL, Radder, Restaurant Floor, Roteb, Schoonmaakbedrijf CSU, Score Telecom, Taste Events, Toshiba, ThyssenKrupp, Van Gansewinkel, Wubben Bauer Verzekeringen, YesPlan, Zeelenberg Stomerij, Zilveren Kruis Achmea

JAAARREKENING

1. PRESTATIEVERANTWOORDING

1.1 Prestatieverantwoording ministerie van OCW

	2014		Activiteitenplan		2013	
	Aantal	Aantal bezoeken	Aantal	Aantal bezoeken	Aantal	Aantal bezoeken
Totaal aantal producties	17	60.488	6	57.725	13	65.184
Nieuwe eigen producties	8	25.129	5		4	30.358
Waarvan grote zaal (vanaf 400 zitplaatsen)	2	15.154	2		3	27.510
Reprises	6	33.639	1		5	29.886
Waarvan grote zaal (vanaf 400 zitplaatsen)	1	28.308			2	27.093
Nieuwe co-producties	2	1.117	1		4	4.940
Waarvan grote zaal (vanaf 400 zitplaatsen)						
Reprise co-producties	1	603				
Waarvan grote zaal (vanaf 400 zitplaatsen)						
Totaal aantal uitvoeringen	262	60.488	222	57.725	248	65.184
Waarvan in de standplaats	113	24.656	91	22.800	115	27.062
Waarvan buiten de standplaats	140	35.029	127	34.025	119	36.107
Waarvan in het buitenland	9	803	4	900	14	2.015
Totaal aantal schooluitvoeringen	503	10.956	230	6.000	435	10.364
Aantal schooluitvoeringen PO	41	1.412			93	2.124
Aantal schooluitvoeringen VO	462	9.544			342	8.240
Aantal jeugduitvoeringen						
Aantal uitvoeringen per productie	15,4	3.558,1			19,1	5.014,2
Aantal educatieve activiteiten	104	1.997	64	1.567	40	1.056
Registraties/adaptaties voor TV					11	1.046.000
Registraties/adaptaties voor radio					52	128.000
Registraties/adaptaties voor bioscoop	2	152				
Workshops voor amateurs	42	706	15	184	24	391
Betaalde lezingen en inleidingen	45	1.406	21	918	45	2.004
Aantal overige activiteiten					3	216

1.2 Prestatieverantwoording gemeente Rotterdam

Prestaties	Jaarverslag 2014		Activiteitenplan 2014	
	prestaties per jaar	waarvan in Rotterdam	prestaties per jaar	waarvan in Rotterdam
Aantal producties *	17	16	6	
Aantal presentaties *	262	113	222	91
Aantal bezoekers *	60.488	24.656	57.725	22.800
Educatie				
	Primair Onderwijs	Voortgezet Onderwijs	Primair Onderwijs	Voortgezet Onderwijs
Binnenschools				
Deelnemers	1.412	9.544	475	3.465
Contacturen (afgerond)	23	702	30	245
Buitenschools	jonger dan 25	25 en ouder	jonger dan 25	25 en ouder
Deelnemers	2.323	1.786	340	1.720
Contacturen (afgerond)	309	38	65	80
Totaal deelnemers	15.065		6.000	
Totaal contacturen	1.072		420	
Cultuureducatie	realisatie 2014		begroot 2014	
totale jaarlijkse kosten cultuureducatie*	€ 234.948		€ 188.704	
(indien van toepassing: gericht op onderwijs)				
waarvan materiële kosten				
* = afrekenbare prestatie-indicatoren				

Toelichting

Zowel het aantal activiteiten als het bereikte publiek is groter dan in de meerjarenplannen toegezegd. We spelen meer producties, onder andere door meer hernemingen dan voorzien, en weten vooral op de familievoorstellingen hoge bezettingspercentages te realiseren. Het aantal deelnemers bij educatie is door inzet van de afdeling en door gebruik van de bestaande partnerschappen, zeer ruim boven het beloofde aantal. Het aantal bezoekers wordt geregistreerd middels kassagegevens of borderellen afkomstig van de schouwburgen. In enkele gevallen is het niet mogelijk geweest om op deze wijze te tellen. Op deze momenten is gekozen voor het hoofdelijk tellen van toeschouwers. Dit is onder andere gebeurd bij De Derde Dinsdag.

2. BALANS

	31 december 2014	31 december 2013
Activa		
Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	€ 1.218.550 €	1.287.742
Inventaris en inrichting	€ 81.991 €	63.820
Totale vaste activa	€ 1.300.541 €	1.351.562
Vorderingen		
Debiteuren	€ 205.191 €	224.632
Vorderingen op personeel	€ 46 €	270
Overige vorderingen	€ 72.499 €	71.642
Belastingdienst omzetbelasting	€ 64.487 €	70.969
Bedrijfsverenigingen	€ 1.744 €	1.787
Liquide middelen	€ 340.331 €	444.884
Totale vlottende activa	€ 684.298 €	814.184
Totale activa	€ 1.984.839 €	2.165.746
Passiva		
Algemene reserve	€ 715.660 €	596.058
Bestemmingsreserve reorganisatie	€ 150.000 €	100.000
Bestemmingsreserve vervanging & continuïteit	€ 100.000 €	75.000
Bestemmingsfonds OCW	€ 110.386 €	263.119
Totale eigen vermogen	€ 1.076.046 €	1.034.177
Voorziening groot onderhoud	€ 136.198 €	146.495
Voorziening risico's en kosten	€ 24.500 €	23.000
Totale voorzieningen	€ 160.698 €	169.495
Schulden aan kredietinstellingen	€ 156.923 €	208.653
Totale langlopende schulden	€ 156.923 €	208.653
Aflossing lening binnen 1 jaar	€ 51.732 €	51.732
Schulden aan leveranciers	€ 245.959 €	337.260
Bedrijfsverenigingen	€ 13.349 €	12.422
Reorganisatiekosten	€ 4.700 €	25.217
Overlopende passiva	€ 275.432 €	326.790
Totale kortlopende schulden	€ 591.172 €	753.421
Totale passiva	€ 1.984.839 €	2.165.746
Liquiditeit = (vord. + liquide midd.) / kortl. schulden	1,16	1,08
Solvabiliteit = (reserves* + voorziening) / activa	56,7%	42,0%
Weerstandsvermogen = (eigen vermogen / totale baten)	19,7%	18,7%
* in deze berekening is het bestemmingsfonds OCW niet als reserve beschouwd		

3. EXPLOITATIEREKENING

	fte	Jaarverslag 2014	Cultuurplan 2013-16	Jaarplan 2014	Jaarverslag 2013
Baten					
Directe opbrengsten					
Publieksinkomsten buitenland	€	17.644 €	€	€	18.061
Publieksinkomsten binnenland totaal	€	1.113.215 €	927.771 €	835.665 €	1.082.917
Waarvan:					
Recette	€	689.534 €	807.276 €	730.715 €	611.022
Uitkoop	€	55.121 €	€	€	51.763
Partage	€	260.267 €	€	€	305.250
Overige publieksinkomsten	€	105.986 €	120.495 €	104.950 €	111.407
Waardering Vrijkaarten	€	2.307 €	€	€	3.475
Sponsorinkomsten	€	- €	15.000 €	15.000 €	-
Overige inkomsten					
Vergoedingen van coproductanten	€	40.633 €	20.000 €	25.000 €	33.740
Overige inkomsten	€	79.170 €	40.000 €	40.000 €	60.578
Indirecte opbrengsten					
Overige indirecte opbrengsten	€	135.456 €	65.000 €	65.000 €	95.061
Totaal opbrengsten		1.386.118	1.067.771	980.665	1.290.357
Structurele subsidie OCW	€	1.602.257 €	1.500.000 €	1.592.766 €	1.783.620
Structurele subsidie gemeente	€	2.418.000 €	2.400.000 €	2.400.000 €	2.400.000
Overige subsidies/bijdragen uit publieke middelen	€	65.443 €	50.000 €	42.000 €	45.000
Totale subsidie/bijdragen	€	4.085.700	3.950.000	4.034.766	4.228.620
Totale baten	€	5.471.818	5.017.771	5.015.431	5.518.977
Lasten					
Beheerslasten personeel					
vast contract	1,83 €	116.549 €	380.021 €	366.757 €	180.845
tijdelijk contract	4,85 €	289.287 €	- €	€	233.340
inhuur	€	- €	- €	€	€
Beheerslasten materieel	€	889.951 €	593.059 €	650.500 €	704.463
Totale beheerslasten	6,68 €	1.295.787	973.080	1.017.257	1.118.648
Activiteitenlasten personeel					
vast contract	22,71 €	1.580.078 €	1.918.973 €	1.895.225 €	1.603.775
tijdelijk contract	12,41 €	503.690 €	- €	€	365.310
inhuur	€	727.379 €	766.541 €	816.282 €	720.891
Activiteitenlasten materieel	€	1.319.892 €	1.352.677 €	1.282.167 €	1.368.764
Totale activiteitenlasten	35,12 €	4.131.039	4.038.191	3.993.674	4.058.740
Totale lasten	41,8 €	5.426.826	5.011.271	5.010.931	5.177.388
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	€	44.992 €	6.500 €	4.500 €	341.589
Saldo rentebaten/-lasten	€	3.123 €	6.500 €	4.500 €	2.503
Exploitatieresultaat	€	41.869 €	- €	- €	339.086
Aanwending bestemmingsfonds OCW	€	153.534 €	- €	- €	-
Resultaat	€	195.403	-	-	339.086
Eigen inkomstennorm OCW		31,1%	24,7%	22,9%	28,6%

4. Toelichting

4.1 Grondslagen

Wetgeving en Richtlijnen

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van RJ 640. De volgende wet- en regelgeving zijn van toepassing op de verantwoording:

- Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (op basis van het handboek worden afdelingen buiten de toepassing verklaard; afdelingen 1, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15 en 16)
- In overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ640)
- Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016
- Regeling op het specifiek cultuurbeleid
- Controleprotocol Instellingen 2013-2016
- Besluit op het specifieke cultuurbeleid
- Subsidieverordening Rotterdam 2005

Oprichting

De Stichting Theaterproductie Rotterdam is statutair opgericht op 16 oktober 1973 en is gevestigd in Rotterdam.

Doelstelling en activiteiten

De Stichting Theaterproductie Rotterdam heeft statutair als doel het (doen) uitbrengen van theaterproducties, het exploiteren van podia voor theaterproducties en het verrichten van al hetgeen met het voorstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoorde-

ling van de vorderingen.

Bestemmingsfonds OCW

Het bestemmingsfonds betreft een percentage van de subsidies verkregen van het Rijk ten opzichte van de totale omzet, afgezet op het verkregen resultaat. Het bestemmingsfonds wordt naar rato aangesproken op het moment dat er sprake is van een negatief exploitatieresultaat en aangevuld in het geval van een positief resultaat.

Voorziening groot onderhoud

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Daarnaast is de voorziening bestemd ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen. De voorziening wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Langlopende schulden

Opgenomen rentedragende leningen en schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Pensioenregeling

De pensioenregeling is een regeling op basis van het middelloon en is ondergebracht bij het Pensioenfonds voor Zorg en Welzijn. De dekkingsgraad van dit fonds bedroeg 102% per december 2014.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Subsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen. Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de, tot dat moment in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten, in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Vennootschapsbelasting

De Stichting Theaterproductie Rotterdam is niet aangesproken voor de vennootschapsbelasting door de Belastingdienst. Mocht dit wel gebeuren en tot belastingplicht leiden, dan kan de stichting verliezen uit voorgaande jaren verrekenen en bijzondere aftrekposten voor culturele instellingen toepassen, waardoor geen vennootschapsbelasting verschuldigd is.

4.2 Toelichting op de balans

De balans is vastgesteld met inachtneming van de bestemming van het resultaat conform paragraaf 5.2 van deze jaarstukken.

	Materiële vaste activa						
	aanschaf- waarde	cumulatieve afschrijvingen	boek- waarde	investe- ringen	afschrijvingen	boek- waarde	
	1 januari 2014	1 januari 2014	1 januari 2014			31 december 2014	
Gebouwen en terreinen	€ 2.248.834	€ 961.092	€ 1.287.742	€ -	€ 69.192	€ 1.218.550	
Inventaris en inrichting	€ 195.796	€ 131.976	€ 63.820	€ 58.138	€ 39.967	€ 81.991	
Totaal	€ 2.444.630	€ 1.093.068	€ 1.351.562	€ 58.138	€ 109.159	€ 1.300.541	

Vaste activa

Op de bedrijfsmiddelen en inventaris is een eerste pandrecht verleend aan de bank. De gemeente Rotterdam heeft ten behoeve van de lening een terugkoopverklaring afgegeven, ter hoogte van de restschuld. Afschrijvingsmethodes, zie paragraaf Grondslagen. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn voor gebouwen en terreinen zijn 2,5%, 4% en 10%. Voor inventaris en inrichting zijn de percentages 10% en 33%.

volledig ontvangen bijdragen en uit facturering van lopende projecten. De post bedrijfsverenigingen bestaat uit een bijdrage aan FNV en een afdracht aan de Vlaamse Bedrijfsvereniging RSZ. De omzetbelasting betreft de maanden november en december.

liquide middelen

Per 31-12-2014 was het totaal aan liquide middelen op bankrekeningen en kas: € 340.331.

Vlottende activa

vorderingen

Onder de post debiteuren zijn bedragen opgenomen met betrekking tot uitstaande facturen van verschillende schouwburg en scholen. De vorderingen op personeel betreffen o.a. (kleine) werkvoorschotten. Daarnaast bestaan de vorderingen uit nog niet

Algemene reserve 1-1-2014	€	596.058
Correctie toevoeging 2013 bestemmingsfonds volgens vaststelling OCW	€	11.459
Toevoeging resultaat 2014	€	108.143
Algemene reserve 31-12-2014	€	715.660
Bestemmingsreserve reorganisatie 1-1-2014	€	100.000
Toevoeging bestemmingsreserve reorganisatie 2014	€	50.000
Bestemmingsreserve reorganisatie 31-12-2014	€	150.000
Bestemmingsreserve vervanging & continuïteit 1-1-2014	€	75.000
Toevoeging bestemmingsreserve vervanging & continuïteit 2014	€	25.000
Bestemmingsreserve vervanging & continuïteit 31-12-2014	€	100.000
Bestemmingsfonds 2009-2012 1-1-2014	€	153.534
Aanwending bestemmingsfonds 2014	€	153.534-
Bestemmingsfonds OCW 2009-2012 31-12-2014	€	-
Bestemmingsfonds OCW 2013-2016 1-1-2014	€	109.585
Correctie toevoeging 2013 bestemmingsfonds volgens vaststelling OCW	€	11.459-
Dotatie bestemmingsfonds 2013-2016 per 31-12-2014	€	12.260
Bestemmingsfonds OCW 31-12-2014	€	110.386
Totaal	€	1.076.046

Eigen vermogen

De **algemene reserve** was de afgelopen jaren, o.a. door de reorganisatie, lager dan de Raad van Toezicht wenselijk achtte. Gestreefd wordt naar een weerstandsvermogen (algemene reserve gedeeld door de jaaromzet) van 15% à 20%. Met een algemene reserve per 31-12-2014 van € 715.660 gaan we in de goede richting, maar blijft gezond ondernemerschap geboden, vooral gezien de relatieve afhankelijkheid van het Ro Theater van het succes van de familievoorstellingen.

Op aangeven van het ministerie van OCW is per 2014 een correctie toegepast op de algemene reserve van € 11.459. Deze correctie is het gevolg van het in 2013 ten onrechte meerekenen van de frictiekostenbijdrage bij de structurele subsidies. Hierdoor werd in 2013 € 11.459 teveel toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. Dit heeft ook gevolgen voor de eigen inkomstennorm.

De **bestemmingsreserve reorganisatie** ad €100.000 wordt verhoogd naar € 150.000. Zowel om de reorganisatie geheel af te ronden als om kosten op te vangen die samenhangen met de transitie richting Theater Rotterdam. Te verwachten is dat de komst van een nieuwe artistieke leiding kan leiden tot personele wisselingen.

De **bestemmingsreserve vervanging & continuïteit** wordt licht uitgebreid naar € 100.000. Deze reserve dient voor extra investeringen in gebouw, foyer en horecavoorzieningen om het ondernemerschap en de zichtbaarheid in de stad nog meer te ontwikkelen. De verhoging van € 25.000 is voor verwacht onderhoud ICT.

Het **bestemmingsfonds OCW 2009-2012** vervalt door de aanwending voor verbouwing foyer en voor de nieuwe website.

Aan het **bestemmingsfonds OCW 2013-2016** wordt een deel van het positieve resultaat van 2014 toegevoegd. De verdeling is conform het handboek subsidieverantwoording. De eerder aangegeven correctie op de algemene reserve is hierin ook terug te zien.

Voorzieningen

Voorziening groot onderhoud

In 2014 werd voor € 80.000 bijgestort aan voorzieningen groot onderhoud. Er werd, naast de aanwending bestemmingsfonds OCW 2009-2012 een onttrekking aan de voorzieningen gedaan van € 90.297 waardoor de post voorzieningen met € 10.297 afnam. De onttrekkingen betreffen alle onderhoudsuitgaven conform de MOP.

Voorziening risico's en kosten

Dit betreft een te verwachten factuur van het waterbedrijf vermeerderd voor 2014 voor totaal € 24.500.

Langlopende schulden

De 25-jarige lening (hoofdsom € 853.560) dateert uit december 1994 en betreft de financiering van de aankoop en verbouwing van het eigen pand. De gemeente Rotterdam heeft ten behoeve van de 25-jarige lening een terugkoopverklaring afgegeven, ter hoogte van de restschuld aan de bank met een maximum van € 1.270.585. Daarnaast zijn als zekerheden verstrekt: een eerste pandrecht op bedrijfsmiddelen en inventaris, een eerste pandrecht op de subsidies en een eerste hypothecaire inschrijving, groot € 90.756.

Kortlopende schulden

Dit betreft met name schulden aan leveranciers en overlopende passiva. Schulden aan leveranciers betreffen vooral nog openstaande facturen op het gebied van marketing en bespeling van de Rotterdamse Schouwburg. Binnen de overlopende passiva vallen facturen over 2014 die pas in 2015 binnenkwamen en een reservering vakantiegeld ad € 73.233.

Bij de reorganisatiekosten staat nog een bedrag open ad € 4.900 voor nog te volgen opleidingen. Ook de aflossing binnen 1 jaar blijft gelijk, terwijl de schulden aan bedrijfsverenigingen slechts minimaal veranderen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Langdurige verplichtingen

Aangaande het beheer van de servers en ICT ondersteuning van de werkplekken is een overeenkomst aangegaan ter waarde van circa € 3.900 met een looptijd tot juli 2013. Dit contract werd, na een offerte traject, verlengd.

De huisvesting bestaat uit een eigen pand en een aantal aanvullende ruimtes die worden gehuurd op jaarbasis. Ook dit jaar werden drie ruimtes gehuurd, te weten een kostuumatelier en -depot à 183 vierkante meter, een opslag voor toneeldoeken à 35 vierkante meter en een opslag voor decors à 500 vierkante meter. In totaal wordt 718 vierkante meter gehuurd en is 1.928 vierkante meter aan bedrijfsgebouw in gebruik.

4.3 Toelichting op de exploitatierekening

Zowel het aantal activiteiten als het bereikte publiek is groter dan in de meerjarenplannen toegezegd. Gevolg is dat zowel de opbrengsten als de kosten toenamen.

Baten

De **publieksinkomsten** van het Ro Theater zijn in 2014 met ca 5% gestegen ten opzichte van 2013. Zowel Lang en Gelukkig in het voorjaar 2014 als De Zere Neus van Bergerac in het najaar 2014 behaalden betere inkomsten dan begroot. De kleine en middenzaal voorstellingen lieten een stabiel beeld zien, terwijl de grote zaal voorstelling Vuurvrouwen lagere opbrengsten kende dan begroot. Zowel de lagere bezoekerjfers in Rotterdam als een aantal annuleringen speelden hierin mee.

Landelijk is de trend bij theaters om minder risico te nemen op geprogrammeerde voorstellingen: lagere garanties en wat hogere partages. Gevolg is dat de verschillen tussen goedlopende en minder succesvolle voorstellingen groter wordt. Voorheen werd dit effect meer gedempt door garantiebedragen. Gevolg is dat het Ro Theater meer financieel risico loopt op haar voorstellingen en dat de afhankelijkheid van de familievoorstellingen toeneemt.

Sponsorinkomsten waren nihil in 2014. Mede gezien het bovenstaande (meer risico op de voorstellingsinkomsten) wil het Ro Theater de komende jaren investeren in het binnenhalen van meer externe inkomsten uit fondsenwerving, sponsoring en mecenaat. Het in dienst treden van een nieuwe hoofd bedrijfsvoering met veel ervaring op dit vlak is hierin een eerste stap.

De vergoedingen van **coproducenten** zijn gestegen doordat we voor enkele hernemingen (o.a. Das Leben auf der Praça Roosevelt) vergoedingen ontvingen. Tevens werd met Deutsches Theater samengewerkt aan de nieuwe productie Gaunerstück. Ook hiervoor ontving het Ro Theater bijdragen.

Overige inkomsten stegen vooral door extra activiteiten bij educatie, hier stonden echter ook extra uitgaven tegenover.

De **indirecte opbrengsten** tonen een gemengd beeld. De verhuurinkomsten waren aanmerkelijk lager dan in 2013, wat een uitzonderlijk goed jaar was. De opbrengsten uitleen personeel stegen.

Subsidieopbrengsten vanuit de gemeente Rotterdam en het Rijk zijn licht gestegen door toekenning accres. Ten opzichte van het jaarverslag 2013 daalt de subsidie van OCW. Dit is het gevolg van een eenmalige toekenning van frictiegelden in 2013. Voor de subsidies gelden de subsidievoorwaarden, zoals opgenomen in het Handboek Verantwoording Cultuur Subsidies (zie Grondslagen). De subsidieopbrengsten over 2014 worden formeel vastgesteld na goedkeuring van de Jaarstukken.

Ook de **overige subsidies** stegen ten opzichte van 2013. Vooral door toekenning van een subsidie voor de theatertekst van Vuurvrouwen.

Ten slotte zit in het resultaat over 2014 een aanwending van € 153.534 uit het **bestemmingsfonds OCW** over de jaren 2009 – 2012. Met toestemming van het ministerie is het bestemmings-

fonds 2009 – 2012 in zijn geheel ingezet om noodzakelijke investeringen te doen in de foyer van het Ro Theater aan de William Boothlaan en in de grondige vernieuwing van de website.

Lasten

De **personele beheerslasten** zijn grotendeels in lijn met 2013. De reorganisatie ten gevolge van de subsidiekortingen in 2013 zijn voor een belangrijk deel afgerond. Wel wordt reeds vooruitgedacht over de periode na 2017 en de daartoe benodigde investeringen in de aanloop daar naartoe. De pensioenlasten over 2014 bedroegen in totaal € 345.822.

Op gebied van **huisvestingslasten** springen de kosten voor de verbouwing van foyer en toiletblokken in het oog. Deze werden o.a. bekostigd door aanwending van het bestemmingsfonds OCW uit de jaren 2009-2012.

Op gebied van **kantoorkosten** vond een besparing plaats door lagere contributies dan in eerdere jaren.

Bij de **algemene publiciteitskosten** zijn de kosten voor de nieuwe website goed zichtbaar. Ook deze kosten worden deels betaald door aanwending van het bestemmingsfonds OCW uit de jaren 2009-2012.

De **personele activiteitenlasten** zijn grotendeels in overeenstemming met eerdere jaren en het jaarplan voor 2014. Het ensemble is de laatste jaren kleiner geworden, waardoor een groter deel van de medewerkers uit gasten bestaat. Dit levert grotere flexibiliteit op, maar kan op termijn ten koste gaan van de herkenbaarheid van het ensemble. De komende jaren zoeken we naar een gezond evenwicht tussen deze twee.

De **materiele activiteitenlasten** zijn in lijn met het grotere aantal activiteiten. Het Ro Theater kent inmiddels een uitermate efficiënte manier van omspringen met de krappe middelen. De kunst blijft om steeds de ideale mix van kwaliteit, duurzaamheid en efficiëntie te vinden.

Resultaat en bestemming resultaat

Het resultaat vóór aanwending van het bestemmingsfonds OCW bedraagt € 41.869 positief. Dit resultaat wordt deels toebedeeld aan de algemene reserve, deels aan het bestemmingsfonds OCW 2013-2016. Verdeling is conform het handboek subsidieverantwoording. Het resultaat is het gevolg van de efficiëntieslag die in de afgelopen jaren is gemaakt. Tegelijkertijd is het aantal activiteiten en, daaruit voortvloeiend, de directe en indirecte opbrengsten, gegroeid. Doordat de kosten minder hard meestegen dan de opbrengsten, slaagde het Ro Theater erin dit positieve resultaat te behalen. De gestegen opbrengsten leiden tevens tot een stijging van de eigen inkomstennorm naar 31,1%.

Het resultaat inclusief de aanwending van het bestemmingsfonds bedraagt € 195.403 positief.

4.4 Vooruitzicht 2015

Voor het ministerie van OCW wordt voorafgaand aan de cultuurplanperiode een begroting opgeleverd. De gemeente verlangt daarnaast een jaarlijkse aanpassing.

Totaal lasten	€	1.058.125
Totale baten	€	5.172.239
Tekort	€	4.114.114
Subsidie OCW	€	1.664.114
Subsidie gemeente	€	2.400.000
Subsidie overige	€	50.000
	€	4.114.114
Resultaat	€	-

4.5 Personeel

4.5.1 Ziekteverzuim 2014

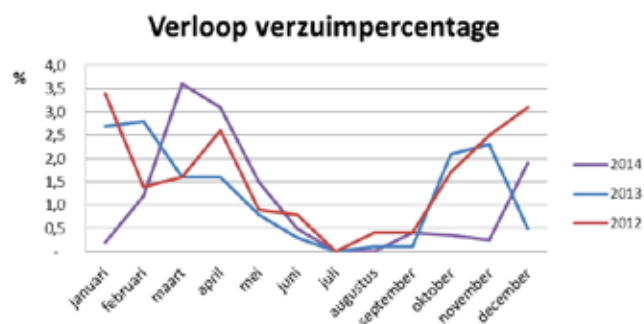
Ook in 2014 heeft het Ro Theater samengewerkt met arbodienst Human Capital Care en met De Vos Verzuimbegeleiding. Dit jaar zijn alle collega's in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van het Preventief Medisch Onderzoek. Hieraan hebben 17 collega's deelgenomen.

Het ziekteverzuim in 2014 is gedaald naar 1,1%. Dit was 1,3% in 2013.

Het percentage is opgebouwd uit:

- 0,4% korte termijn (tot 8 dagen) t.o.v. 0,45% korte termijn in 2013;
- 0,1% middellange termijn (tot 42 dagen) t.o.v. 0% in 2013;
- 0,5% lange termijn (vanaf 42 dagen) t.o.v. 0,85% in 2013.

Het verloop van het ziekteverzuimpercentage gedurende het jaar van 2014 t.o.v. 2013 en 2012:

4.5.2 Personele ontwikkelingen

Opleidingen

Het Ro Theater stimuleert de medewerkers zich te blijven ontwikkelen. In 2014 hebben, mede gesteund door het Loopbaanfonds Theater, diverse collega's een opleiding gevolgd of een congres of training bijgewoond. Onder meer: training Rolight, verdieping Exact, basiskennis Boekhouding, Online Marketeer, studiedag Productieleider en congressen Podiumkunsten en Cultuur in Beeld.

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad bestaat uit vijf leden uit diverse afdelingen: ensemble, techniek, educatie en marketing en communicatie. De ondernemingsraad heeft regelmatig overleg gehad en structureel overlegvergaderingen met de directie gehouden. Er is onder meer gesproken over de secundaire arbeidsvoorwaarden, de arbozorg, de samenwerking binnen Theater Rotterdam en de opvolging van de artistiek leider.

Personele wijzigingen vast personeel

In 2014 zijn er op een aantal afdelingen collega's vertrokken en opnieuw aangetrokken. Op de artistieke afdeling vertrok een collega. Zijn functie is gesplitst in twee functies. Hiervoor zijn twee collega's aangetrokken. Ook het ensemble is gewijzigd. Er zijn twee vaste leden vertrokken en per 1 januari 2015 wordt een nieuwe collega aangenomen.

De afdeling Marketing en Communicatie heeft een nieuw, intern geworven, hoofd. Ook kwam een nieuw hoofd op de afdeling Bedrijfsvoering. Door het vertrek van het toenmalige hoofd Bedrijfsvoering is een aantal taken anders verdeeld en is een parttime hoofd Bedrijfsvoering aangesteld naast een hoofd Financiële Administratie. De medewerker Interne Dienst is uit dienst gegaan. Er is door een groter belang voor horeca en verhuur gekozen om de functie te splitsen in twee functies: coördinator Facilitaire Dienst en een medewerker Horeca, hiervoor zijn twee collega's gevonden.

Jaargesprekken

Het Ro Theater hecht groot belang aan goed begeleiden en aansturen van haar medewerkers. De jaarlijkse functioneringsgesprekken zijn weer structureel gevoerd en vastgelegd en waar nodig opgevolgd door onder meer opleidingswensen te honoreren.

Werkkostenregeling en de secundaire arbeidsvoorwaarden

Voor de financiële- en salarisadministratie is in kaart gebracht wat de gevolgen gaan zijn van de inwerkingtreding van de werkkostenregeling. Alle voorbereidende acties zijn in 2014 genomen. Vanaf 2015 zal verplicht met de werkkostenregeling gewerkt gaan worden. De voorbereidingen hierop hebben er voor gezorgd dat de diverse secundaire arbeidsvoorwaarden als de fietsregeling, vrijkaarten, kerstpakketten en afscheidsfeestjes tegen het licht zijn gehouden.

4.5.3 WNT-norm

Door het Ro Theater wordt de WNT norm voor directieleden niet overschreden. De leden van de RvT werken onbezoldigd.

Naam		Erik Pals		Alize Zandwijk
Functie		algemeen directeur		artistiek directeur
Duur dienstverband		heel 2014		heel 2014
Gewezen topfunctionaris		nee		nee
(Fictieve) dienstbetrekking		nee		nee
Parttime percentage		100%		100%
Beloning	€	96.166	€	97.904
Eindejaarsuitkering	€	400	€	400
Uitbetaald vakantiegeld	€	7.606	€	6.672
Beloningen op termijn (pensioenpremie wg)	€	13.523	€	13.953
Inhouding fietsplan	€	104-	€	-
Sociale verzekeringspremies werkgever	€	9.615	€	9.611
Belaste onkostenvergoedingen	€	-	€	-
Totaal	€	127.205	€	128.539

4.6 Raad van Toezicht

Op 27 maart 2014 is mevrouw Jantine Kriens benoemd tot lid van de Raad van Toezicht. De RvT hanteert de Code Cultural Governance als uitgangspunt van bestuurlijk handelen. De Code bevordert good governance en is een richtlijn voor het invullen van goed bestuur, adequaat toezicht en transparante verantwoording.

Conform deze code is het functioneren van bestuur en directie en de Raad van Toezicht alsmede de kwaliteit van het totale bestuurlijke samenspel binnen de stichting geëvalueerd op basis van de negen principes, welke zijn:

1. Verantwoordelijkheid en toepassing
2. Besturingsmodel
3. Taak en werkwijze bestuur
4. Rechtspositie en bezoldiging
5. Taak en werkwijze toezichthouder
6. Deskundigheid, diversiteit
7. Inzet en vergoeding
8. Tegenstrijdige belangen en nevenfuncties
9. Financiële verslaggeving

Het beoordelen van de voorstellen en besluiten van de directie

gebeurt binnen het wettelijk vastgesteld toezichtkader. Dat wordt onder meer gevormd door de regelingen waarop de subsidies die worden toegekend door het ministerie van OCW en de gemeente zijn gebaseerd. Voor de gemeente Rotterdam is de basis het aangepaste Verdelingsvoorstel Cultuurplan 2013-2016, vastgesteld op 27 november 2012. Voor het ministerie van OCW is de basis het besluit inzake de culturele basisinfrastructuur 2013-2016.

Het toezichtkader wordt ook gevormd door onder meer prestatieafspraken met de gemeente Rotterdam en het ministerie van OCW. Deze afspraken staan vermeld in het jaarplan dat jaarlijks in juni wordt opgesteld. De verhouding tussen de Raad van Toezicht en directie is vastgelegd in een directiereglement. De leden van de Raad van Toezicht staan vermeld op de website van het Ro Theater met foto en beknopt curriculum vitae.

De leden van de Raad van Toezicht hebben affiniteit met de doelstelling en functie van het Ro Theater en ze beschikken over algemene bestuurlijke kwaliteiten en ervaring. Daarnaast hebben ze inzicht in de complexiteit van een publieke organisatie die een maatschappelijke functie heeft. Belangrijke eigenschappen voor de Raad van Toezicht leden zijn o.a. bestuurlijke en financiële kennis, analytisch vermogen en kennis en ervaring met het politieke krachtenveld.

Rooster van aftreden

Raad van Toezicht Stichting Theaterproductie Rotterdam

achternaam	voorletters	geboorte		huidige termijn	aanvang 1e termijn	aanvang 2e termijn	datum aftreden
		datum	functie				
Van Leeuwen	E.P. (Ed)	17-01-1953	Voorzitter	2	06-10-2009	06-10-2013	06-10-2017
Van Hussen	N.A. (Nick)	30-01-1976	Penningmeester	1	22-06-2012	22-06-2016	
Hagdorn	E. (Lorike)	09-04-1960	Lid	2	26-03-2008	26-03-2012	26-03-2016
Timmer	M.W.J. (Mark)	16-05-1967	Lid	2	25-06-2008	25-06-2012	25-06-2016
Wiegman	R.J. (Rob)	26-08-1943	Lid	1	15-08-2011	15-08-2015	
Tuytel	J.A.C.F. (Jasper)	06-08-1947	Lid	1	22-06-2012	22-06-2016	
Kriens	J. (Jantine)	21-04-1954	Lid	1	27-03-2014	27-03-2018	

5. OVERIGE GEGEVENS

5.1 Voorstel statutaire bestemming van het resultaat

In de statuten is opgenomen dat het vermogen van de stichting wordt gevormd door exploitatieresultaten, subsidies, giften, legaten, hetgeen door erfstelling wordt verkregen, alsmede andere baten, waaronder bijdragen van donateurs. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de subsidievoorwaarden van het ministerie van OCW ten aanzien van het bestemmingsfonds.

5.2 Voorstel resultaatbestemming 2014

Het resultaat vóór aanwending van het bestemmingsfonds OCW 2009-2012 bedraagt € 41.869 positief. Het bestemmingsfonds OCW 2009-2012, ten bedrage van € 153.534, is volledig ingezet voor de verbouwing van de foyer en de ontwikkeling van een nieuwe website.

De bestemmingsreserve reorganisatie ad €100.000 wordt verhoogd naar € 150.000. Zowel om de reorganisatie geheel af te ronden als om kosten op te vangen die samenhangen met de transitie richting Theater Rotterdam. Te verwachten is dat de komst van een nieuwe artistieke leiding kan leiden tot personele wisselingen.

De bestemmingsreserve vervanging & continuïteit wordt uitgebreid naar € 100.000. Deze reserve dient voor extra investeringen in gebouw, foyer en horecavoorzieningen om het ondernemerschap en de zichtbaarheid in de stad nog meer te ontwikkelen. De verhoging van € 25.000 is voor verwacht onderhoud ICT.

Het resultaat inclusief de aanwending van het bestemmingsfonds bedraagt € 195.403 positief. Dit resultaat is te danken aan het gegeven dat zowel de directe opbrengsten (m.n. publieksopbrengsten) als de indirecte opbrengsten vrij sterk stegen, terwijl de kosten minder hard meestegen. Tegenover de toegenomen materiele beheerslasten stond bovendien de aanwending uit het bestemmingsfonds OCW 2009-2012.

Het resultaat vóór aanwending bestemmingsfonds wordt naar rato toebedeeld aan de algemene reserve en aan het bestemmingsfonds OCW 2013-2016. Verdeling conform het handboek subsidieverantwoording.

Het positieve resultaat is in lijn met het gezonde ondernemerschap dat het Ro Theater nastreeft. Juist omdat we in de komende jaren de ambitie hebben om groter en veelzijdiger te produceren en om meer en zelfbewuster zichtbaar te zijn in de stad Rotterdam, in Nederland en internationaal, achten we het noodzakelijk om een robuust resultaat en een sterke balans te hebben.

5.3 Voorstel resultaatbestemming 2013

In het boekjaar 2013 werd een resultaat gerealiseerd van € 339.086. Van de baten werd 32,2% toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW 2013-2016, een bedrag van € 109.585. Bestedingen van deze gelden werden alleen aan dit fonds onttrokken op het moment dat er sprake is van een negatief exploitatieresultaat. Met het restant werd de algemene reserve versterkt en de geformeerde bestemmingsreserves bleven onveranderd. Onttrekking van de algemene reserve geschiedt in afstemming met de Raad van Toezicht aangezien deze middelen het weerstandvermogen van de stichting betreft. Het resultaat is als zodanig verwerkt in de balans.

Per brief d.d. 7-11-2014 gaf het ministerie van OCW aan dat er een correctie zou moeten plaatsvinden op de toerekening van het resultaat aan het bestemmingsfonds 2013-2016 aangezien een gedeelte van het subsidie, te weten de frictiekosten, ten onrechte als structureel subsidie waren berekend. Zie ook de paragraaf over algemene reserve en bestemmingsfonds.

5.4 Gebeurtenis na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.